

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
119. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi május 26

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

NAGY SÜRGÉS-FORGÁS BADACSONYBAN

Janus Berlinben

Az első özvíviz óta nem élt meg az ember ilyen csodát. Ma, az új özvíviz idején, a holló repül ki a bárkából a béke olajágával a szájában. De a háború egy-két nappal Hitler békeszónoklata után, folyik vidáman tovább. A kampóskereszt tovább folytatja támadásait. Nem Németország, disztinktíválnunk kell uraim, csak a kampóskereszt. A hivatalos Németország tiszteli a fegyverszünetet, a hivatalos Németország mossa a kezét. Vagyis: kezét mos s a hitleri jobbkéz úgy tesz, mintha nem tudná, mit csinál a bal. Mialatt Berlin letiltja Frank dr. rádiótámadását s miközben Göring Rómában esküszik, hogy Németország lemond az ausztriai csatlakozásról, az alatt Frank miniszter mint magánúri a berlini diákság gyűlésén bombázza a kitértett osztrák állásokat és Esser bajor miniszter kemény megtorlással fenyegeti Bécsét. Németország meg fogja tiltani állampolgárait, hogy osztrák fürdőre, osztrák üdülőhelyre utazzanak. Ugy látszik, a német állampolgároknak még vannak szabadságjogaik, amikre a terrorok és tilalmak harmadik birodalmában eddig nem gondoltak. Eddig minden németnek szabadságában állt nyári szabadságát ott tölteni s megrongált egészségét ott tataroztatni, ahol éppen akarta. Most ezt a jogát is a kampóskereszt oltárára kényszerítik. Hitler-alattvaló nem mehet Ausztriába mindaddig... no igen, mindaddig, amíg ez az Ausztria fenekestül meg nem változik, fel nem adja az esztelen ellenkezést s be nem áll Hitler-ország engedelmes provinciái közé. Lám, Held Bajorországa is kézzel-lábbal kapálózott Hitler ellen és Schaffer müncheni miniszter még volt is olyan vakmerő, hogy fegyveres ellenállásról s bizonyos Majna-vonatról mert beszélni. De egyetlen éjszaka után, hogy Epp tábornok, Hitler huszonhárom államcsínyének egyik főpucssvezére, bevonult Münchenbe, a bajorok is meggyőződtek a kampóskereszt egyedül üdvözítő voltáról. Elég volt ahhoz, hogy Schaffer és még egy-két miniszter társa ezen az egyetlen éjszakán egy SA-kaszárnya hittérítő tanfolyamán résztvegyen. Ausztria tehát hiába rugkapál s hiába gondolja, hogy a bajorok feladta Majna-vonal, a katolikus délnémet állam, a passzai határon túl még továbbtartható Franciaország ugyan ragaszkodik az önálló és független Ausztriához és Mussolini is csak azzal a feltétellel követheti a négyhatalmi paktumot, ha Göring Hitler nevében ünnepélyesen lemond az Anschlusról. De Dollfuss és Starhemberg és Fey azért csak ne mondjanak le róla olyan könnyedén. Ha meg merik tenni, szembetalálják magukat Hitler-ország megtorló és megsemmisítő haragjával. Hogy a pacsirta még nem a Horst-Wessel-dalt énekli? Elég hiba. A pacsirta hibája. De ami késik, nem mulik. Még egy-két év, Hitler és a pacsirta is kénytelen lesz megtanulni a dalt. Ha nem az egek szabad mezőin, az interkontinentalis érekeiről.

A Henderson-paktum huszonnég óráig sem élt

Németország azzal fenyegeti Genfét, hogy Neurath helyett Rosenberg Alfrédet állítja a külügyek élére

A feléledt négyhatalmi direktórium ellen akcióba kezdett a kisántant

Az új négyhatalmi tervezet törölte a revíziót és csak a békeszerződések átvizsgálását igéri

Göring Londonba megy és ott folytatja befejezetlen római tárgyalásait

Genf, május 25.

Tegnap délután Henderson szállásán az öt nagyhatalom a leszerelési konferencián elhangzott francia követelések ügyében megállapodást kötött. Ennek folytán természetesen, hogy mára a paktum ellenére, ismét felborult a helyzet.

A paktumnak megfelelően a leszerelési főbizottság tegnap esti ülésén az angol javaslat második szakaszát tárgyalták. Ez a szakasz a tankokkal és általában a tüzéséggel foglalkozik.

Több felszólalás után a főbizottság hozzájárult ennek a szakasznak elfogadásához. Nadolny német delegátus kijelentette, hogy Németország mindazokat a módosító indítványokat, amelyeket a tüzéséggel és a tankokkal szemben tett visszavonja. Henderson köszönetet mond

azért, hogy a németek ennél a kérdésnél is visszavonták ellenindítványukat.

A vita további során Rudgero holland delegátus rámutatott arra, hogy a multévi júliusi leszerelési egyezmény tüzéség tekintetében sokkal messzebbmenő leszerelést írt elő, mint a jelenlegi MacDonald-tervezet és azt követelte, hogy ne tegyenek különbséget a parti és szárazföldi tüzéség között, mert a nagyobb kaliberű parti tüzéség leple alatt az egyes államok nehéz szárazföldi tüzéséget is tarthatnának.

A vita végén Henderson elnök a francia felfogásnak megfelelően kijelentette, hogy az első olvasásban elfogadott határozatok senkire sem kötelezők.

Nadolny itt közbeszólt: Szóval a határozatok mit sem érnek?

Ezután Paul Boncour francia külügyminiszter szólal fel, aki teljes leplezetlenséggel kifejti, hogy a franciák csak abban az esetben hajlandók lefegyverkezni, ha megfelelő intézkedéseket életbeléptetnek és ha a legszigorúbban ellenőrzik a magánfegyvergyártást. Kijelentette még, hogy a hadianyag egyesítését a hadseregrendszerek egységesítésének meg kell előznie.

Paul Boncour felszólalása a tegnap este kötött paktum felborítását jelenti és Genfben ismét óriási feltűnést keltett. Különösen felűnt, hogy a francia külügyminiszter az állami fegyvergyártás ellenőrzéséről és korlátozásáról egyáltalában nem beszélt. Angol és amerikai körökben kijelentették, hogy a beszéd ismét rendkívüli módon kiélesítette a helyzetet.

Ha Neurath nem volt jó, itt van Rosenberg

Paul Boncour beszéde Berlinben is ki-nos hatást váltott ki. A berlini sajtó megállapítja, hogy Franciaország — nyilván I. engyelország hatása alatt — most már a fokozatos leszerelésbe sem akar bele-menni, legalábbis Paul Boncour beszédét másképpen értelmezni nem lehet. A berlini sajtó megállapítja még, hogy a bizton-ságnak ez az értelmezése csak meg-erősíti a mai fegyverkezési állapotot ugyanakkor, amikor a legyőzött álla-mokat továbbra is deklaszifikálni akarja. Feltűnőnek tartja Berlin, hogy Francia-ország már arról is lemondott, hogy maga felé rokonszenvet szerezzen. Már propa-ganda okokból sem lenne szabad ilyen merev militarista álláspontot képviselni, mint amilyet Páris Genfben ismét képvi-sel. Franciaország már ott tart, hogy azzal sem törődik, milyen véleménye van felőle Norman Davisnek, az amerikai közvéleménynek és Európának, hanem

továbbra is és intranzigensen a teljes és állig fegyverkezés álláspontján marad.

Berlini körök megállapítják, hogy en-gedékenység tekintetében Berlin elment a végsohígy. Ezzel szemben Németország nem lesz arra kapható, hogy a mai fegy-verkezési arányt továbbra is fenntartsa és eltűrje. Ma már az a helyzet — és ezt Németország jól tudja —, hogy ilyen intranzigens militarista álláspont mellett a világ nem helyeselné, ha Franciaor-szág az ország fegyverkezése esetén Né-metországgal szemben szankciókat alkalmazna.

Németországban — mondja tovább ez a jelentés — olyan álláspont van, amely szerint nem szabad az engedékenységgel tovább menni. Hivatkoznak arra, hogy még a szociáldemokrata kancellár, Müller Hermann is vállalta a Ruhr-vidék meg-szállását, sem minthogy azt vállalja, hogy Németországot a franciák elfogadhatat-

lan feltételek teljesítésére szorítsák.

Elismeri ez a német jelentés azonban azt is, hogy ezzel az állásponttal szem-ben Németországban más hangok is van-nak és ezek azt mondják, hogy Német-ország külpolitikai helyzetének javulását annak köszönheti, hogy nem tett eddig provokáló katonai lépéseket és nem mon-dott harcias beszédeket. Ha azonban a dolgok így mennek tovább, akkor a nyu-gati államokhoz címzetten fel kell tenni a kérdést, mi kell inkább:

— Neurath vagy Rosenberg?

Franciaország levette álarcát és meg-mutatta igaz arcukat és éppen ezért nincs értelme, hogy az új német rezsim megtartsa Neurath óvatos és a multak diplomáciai formáihoz ragaszkodó Neu-rathját, hanem az élre kell ültetni Ro-senberg Alfrédet, aki az új német po-litikának megfelelő új német és támadó-élő külpolitikát is hoz.

Az új négyhatalmi és a revízió

Az újból válságos helyzetbe került leszerelési konferenciával szemben megélénkült ismét a négyhatalmi direktorium frontja.

A párisi Temps minden ellenkező híreszteléssel szemben ismét és változatlanul kihangsúlyozza, hogy római tudósítójának legújabb jelentése szerint a négyhatalmak a négyhatalmi egyezmény több pontjában megegyezést létesítettek. *Igy elhatározták, hogy a szövetség a „revízió” kifejezését törlik és helyébe „a szerződés újabb átvizsgálását” írják.* Ez azt is jelentheti, — mondja a Temps, — hogy amennyiben a győző hatalmak a békeszerződés egyes pontjaival megelégedve nincsenek, ők maguk is kérhetik a békeszerződés egyes pontjainak „átvizsgálását”. A háborúban központi hatalmak névvel ismert államok között ez a hirdetés nagy konsternációt keltett és azt mondják, hogy ilyenformán az egész négyhatalmi direktoriumnak nincs létjogosultsága. Mi több, ebben az esetben a háborúban legyőzött kis államoknak a négyhatalmi direktoriumot passzív magatartással támogatni sem szabad, hanem az ellen a kis legyőzött hatalmaknak is fel kell lépni.

A Petit Parisien is megállapítja, hogy a négyhatalmi tervének újabb tárgyalása a kis-antant államai között nagy izgalmat váltott ki.

Elmondja a lap, hogy a kis-antant államok kormányai követeik útján ma hosszabban tárgyaltak Genfben Paul Boncourral és tőle az új négyhatalmi tárgyalásokat illetőleg felvilágosításokat kértek. A tárgyalásokról semmi sem szivárgott ki.

A KISANTANT GAZDASÁGI DUNA-KONFEDERÁCIÓT KÖVETEL

Az Echo de Paris jelentése szerint a kis-antant külügyminiszterei és a nagyhatalmak képviselői között Genfben ma délután is tovább folyt a tanácskozások. Ma a kis-antant külügyminiszterei nevében Benes tárgyalta Mussolini kabinetfőnökével, Aloisivel és kiszivárgott hírek szerint Benes a következő három pont elfogadását követelte.

1. Tiltsa meg a négyhatalmi direktorium Németországnak, hogy az Anschluss kérdését tovább feszegetse és jelentse ki Németországnak, hogy Ausztria bekebelezéséről véglegesen lemond.

2. Ausztria ismételt és ünnepélyesen deklarálja változatlan függetlenségét akarát.

3. Alakítsanak egy gazdasági Duna-konfederációt, amelyben a kis-antant államok és Lengyelország felül foglaljon helyet Olaszország is, amelynek ez a gazdasági blokk érdekeit egyáltalában nem sérthetné.

Aloisi válasza eddig még nem ismeretes.

GÖRING LONDONBA MEGY

A ma reggeli londoni sajtó egy lépéssel még tovább megy és jelenti, hogy értesülése szerint Göring a köznapokban Londonba érkezik.

Göring egyenesen Hitler kívánságára érkeznek Londonba és az a megbízatása, hogy folytassa azokat a négyhatalmi tárgyalásokat, amelyeket néhány nappal ezelőtt Rómában befejezett.

A berlini sajtó ezzel a hírrel szemben ér-

dekes cáfolatot ad ki:

— Berlinnek nincs módjában, — mondja a „cáfolat”, — a hírt megerősíteni, de megcáfolni nem is kívánja.

Nyilvánvaló ebből a cáfolatból is, hogy Németország a pillanatnyilag neki kellemes atmoszférát ki akarja használni arra, hogy a négyhatalmi direktorium kérdésében is ugyanúgy zsákutcába szorítsa Franciaországot, mint ahogyan ez neki a leszerelés kérdésében határozottan sikerült is.

A négyhatalmi hatása alatt a jugoszláv diktatúra a horvátokkal békülni akar

A négyhatalmi direktorium egyezményének tárgyalása és a Rómában elért idevonatkozó eredmények a kis-antant államok között egyedül Jugoszláviában okozott komoly izgalmat. Zágrábban át érkezett gráci jelentések szerint Jugoszlávia politikai körében nagy az izgalom. Sándor király azonnal megszakította délszerbiai útját és visszatért Belgrádba. Ezt a hirtelen visszatérést azzal magyarázzák, hogy a belgrádi kormány válságos helyzetbe került.

A kormány bukását valószínűnek kell tekinteni.

A berlini jugoszláv követet, — ezt már berlini jelentések mondják — visszahívták Belgrádba, azzal, hogy a követ az eseményekről azonnal tegyen jelentést a kormánynak, illetve a koronának.

Hir szerint a korona most már ki akar békülni a horvátokkal. Ma olyan hírek terjedtek el Belgrádban, hogy a király Zágrádba utazik és ott ez utja alkalmából a politikai bűnösöknek amnesztiát ad.

Valószínűleg a római eseményekkel van kapcsolatban az is, hogy a belgrádi kormány a vasárnapra hirdetett revízióellenes gyűléseket az egész ország területén betiltotta. Jelentette már a B. L., hogy május 28-án a kis-antant mindhárom államában és azoknak nagyobb városaiban revízióellenes tiltakozó gyűlések lesznek. A kis-antant ezekkel a gyűlésekkel akarja dokumentálni, hogy semmi esetre sem megy bele semmiféle revízióba. Ezeket az egyöntetűen rendezett demonstratív gyűléseket is betiltották Jugoszlávia területén. Egyelőre a hatóságok, — így mondja egy későbbi jelentés, — csak arra kaptak utasítást, hogy Belgrádban, Laibachban és Zágrábban nem szabad ezeket a revízióellenes gyűléseket megtartani. Ezt a rendeletet a lapok csak kommentár nélkül közölheték. A revíziós gyűlések betiltása után ma már Jugoszláviában valamivel nyugodtabb a helyzet. A félhivatalos lapok hosszabb cikkeket közölnek, amelyek már higgadtan állapítják meg az új helyzetet és vele a négy-

hatalmi direktorium tervét. A félhivatalos sajtó szerint Jugoszlávia nincs ellene a négyhatalminak, sőt üdvözlözi azt, amennyiben a négyhatalmi csak olyan ügyekkel foglalkoznak, amelyek kizárólag a négy hatalmat érdeklik és nem veszélyeztetik sem a kis-antant államainak, sem pedig Lengyelországnak érdekeit.

Ugyanekkor Csehországban már megkezdődött a revízióellenes propaganda, amelynek élén maga Benes külügyminiszter áll. Benes meglátogatja mindazokat a felvidéki városokat, amelyekben szó lehetne a revízióról és beszédei során elmondja, hogy a kormány el van határozva arra, hogy a békeszerződések módosítása esetén talpalattnyi helyet sem enged át azokból a területekből, amelyekkel ma rendelkezik. Benes körutja során Kassát és Eperjést is meglátogatja.

MÁR A VILÁGGAZDASÁGI KONFERENCIÁT IS ELHALASZTJÁK

Londoni jelentések elmondják, hogy legújabbán már arról is szó van, hogy a június 12-re összehívott londoni világgazdasági konferenciát két hétre elhalasztják. Erre a halasztásra — mondja a jelentés, — azért volna szükség, hogy ezalatt az idő alatt a le-

szerezési konferencia valamennyi megállapodásra jusson. A világgazdasági konferencia vezetői ugyanis tisztában vannak azzal, hogy a konferenciának nem sok sikere lehet abban az esetben, ha a leszerelési konferencián a leszerelés kérdésében legalább is elvi és átmeneti megegyezésre a hatalmak nem jutnak.

Az elhalasztás hírét hivatalosan még nem erősítették meg.

AZ OSZTRAK-NÉMET VISZONY ÉS A LEMONDOTT KÖZOKTATÁSI MINISZTER

Bécsi jelentések szerint Rintelen közoktatási miniszter tárcájáról lemondott.

Rintelen lemondásának híre már napok óta kering az osztrák sajtóban és tegnap este a félhivatalos Reichspost is kénytelen volt a hírt megerősíteni. A Reichspost szerint azért mond le Rintelen, mert egyben Grác kormányzója is és a jelenlegi hangulat és helyzet megköveteli, hogy állandóan Grácban tartózkodjék. Ilyen körülmények között, — mondja a Reichspost, — mindkét hivatalát Rintelen ellátni nem tudta és ezért mondott le a közoktatási miniszteri tárcáról.

Ma délelőtt kapott jelentéseink szerint Rintelen lemondását Dollfuss kancellár elfogadta.

Vaugoin hadügyminiszter egyébként tegnap este ismét rádió-beszédet mondott, melyben Ausztria helyzetével és a hitlerizmussal foglalkozott.

Vaugoin ismét visszautasította, hogy a Német Birodalom befolyást gyakoroljon Ausztriára és rámutatott arra, hogy a Birodalom sokkal jobban ráfér, mint Ausztriára, hogy a niebelungi németiség eszméi elterjedésére figyelmeztessék.

Ausztria, — mondotta a miniszter, — ha az egész németiség ügyéről volt szó, mindig kitartott. Bizonyosság rá a világháború, amelyben az osztrák és magyar csapatok fedezték Németországot.

Legyen vége, — mondotta beszéde végén a hadügyminiszter, — az osztrákokat állandóan kitanító törekvéseknek és legyen vége a békétlenségnek azokkal szemben is, akik a nemzeti egység ügyével fel akarják fújni Ausztriát.

Vér folyt egy Hitler-film miatt

A MAGYAR SZOCDEMEK ÉS A NÉMET BOJKOTT

A magyar szociáldemokraták vezetősége kedden ülést tartott, amelyen a németországi helyzettel is foglalkoztak. A párt vezetősége elhatározta, hogy az üldözött német szocdemeket anyagilag is támogatja és egyben felhívást intéz minden jóérvű emberhez, hogy amíg Németországban a kulturát eltaposó embertelen irányzat uralkodik és a határokat a magyar mezőgazdasági termények elől elzárják, magyar ember német árut ne vásároljon.

s vészesen odakiáltottam neki!

— Szökjék el onnét!

Nem volt ijedős ember, mert fel sem emelkedett, hanem csak rámpislantott görbén.

— Mért szökjek el? — kérdezte.

— Azt hittem, jön a vonat — feleltem.

Erre felállt, felém fordult s kevélyen így szólt:

— Ha én egyet jól suvasztok rád, akkor mit hiszel?

— Én azt, hogy akkor engem is megsegít az Isten.

Az ember belévigta a seprűt a vederbe s elindult felém. Bolha segéd gyanánt állott mellettem s én is meglehetősen el voltam szánva, de el is lehettem, mert a sipkás közelebb érve, így szólt:

— Gyufád van-e?

— Van valahol — mondtam, azzal elékerestem a gyufát s még hozzátettem: — Ilyenkor meszeléskor örökké teszek a zsebembe.

Erre nem felelt semmit, hanem egy kicsit széjjelvetette a lábát és cigarettát sűrített, azt tempósan a szájába tette s a nyakát felém nyújtotta, mint a puiyka. Agy várta, hogy tüzet szolgáltassak neki. Így nagy s ismeretlen utra szánja el magát, mint én, az nem kezdheti azzal, hogy már a legelső embert ellenségévé tegye. Készséget mutattam tehát és meggyújtottam a cigarettáját. Ilyenkor mindig úgy van, hogy aki rágyújt, az az első, s aki tüzet ad, az a második. Esze azonban azért van az embernek, hogy a másodikból mégis az első legyen, vagyis küld a másikat. Ezt én a sipkással úgy vittem keresztül, hogy amikor a gyufát elfújtam, akkor nem hajtottam el, hanem gondosan megnéztem s úgy, hogy ő is jól észrevegye, visszatartam a skatulyába. Amire számítottam, az nem maradt el, mert a sipkás megkérdezte:

— Hát azt te mért teszed vissza?

— Én azért, mert émost többet ér, mint

azelőtt — válaszoltam.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy azelőtt csak lángot adott, most pedig az üszkös végével le lehet írni azt is, hogy: Isten.

Az ember megnézett engem s láttam, hogy felfogta a mondásomat.

— Szép elgondolás... — tűnődött el.

— Szép s amellet hasznos is hajtott — folytattam. Vagy nem hasznos-e az, amikor nem engedtem kárbaveszni a lángját, hanem meggyújtottam vele a maga cigarettáját?

A sipkás nem tudta, hogy ezt már hogyan folytassa s azért felém nyújtotta a dohányt s a papirosat:

— Nesze, gyujts rá!

Ebben a percben megéreztem, hogy mindenképpen állomáson vagyok. Én addigéig ugyanis sohasem dohányoztam volt, mert ahhoz kicsi voltam. Most azonban, ezen a mádélvali állomáson, viszontagságos utam kezdetekor végre eléggé férfinak nézett engem is valaki. Elvettem tőle a dohányt s tudtam, hogy ezzel együtt mit veszek át: a gyermekkor után a hontalan füstöt, a szülői ház után a nagyvilágot, vidám tavasz után a viharos és termő nyarat.

Olyan az első szivarcsinálás, mint az első gyónás: meleg és füledt lesz az ember lelkében az időjárás és azt hiszi, hogy ilyen nagy dolog még sohasem történt. S jól fog a pap, aki bátorít és segít. Nekem azonban etekintetben nincs rendes természetem s győnni is örökké jobban szerettem pap nélkül, mint pappal. Így jártam el most a szivarcsinálással is: inkább gyömöszöltem, nyomtam s facsartam, ahogy lehetett, de segítséget nem kértem. Végre csináltam is valamelyest s azt a számba vettem, de hogy milyen lehetett, azt a sipkás fejezte ki legjobban, amikor megkérdezte:

(Folytatása következik)

Jamási Áron Ábel a Társadalomban

5

— Osztan papirosat kapsz s iskolába jártál volt — mondta nekem apám, melyből megértettem, hogy írjak neki levelet. Ha már így hagykozik, gondoltam, akkor én is hagykozzok neki s a kapuból viasszaszóltam:

— Osztan a házasság nem vénembernek való!

— Te csak ügyelj a kutyára! — felelte apám s evvel elváltunk. Ő ott maradt az árva házban, én pedig nagy bizalommal ismét átléptem az apai küszöböt.

Amikor kiértem a faluból, abba az utba állottam, amelyik Mádélvala felé vezet. Tudtam, hogy ott vasuti állomás van s úgy gondolkodtam, hogy az állám sem azért van, hogy ne pártolja az ember.

Vándornak való tavaszi reggel volt. A kakasok valóságosan szóltak a föld alól, hirdetvén a nagy természet hajnalhasadását. Madarakot is láttam, pinyókát, s kontyos pacsirtát s más korai repkedőket. Mutattam őket Bolhának is, mivel ő fél-szemre vak volt s nem akartam, hogy valami látnivalót elszalasszon. De osztán egyszerre eszembe jutott, hogy felhagyok a mutogatással, mert ő egy szemmel ugyanis többet lát, mint én kettővel, mégpedig olyanformán, hogy ő egy szemmel rajtam két szemet látott, míg én kettővel őrajta csak egyet.

Ahogy így ballagtunk volna, egyszer a sáncból egy nyul is eléugrott. Valami husz lépésre lehetett csak tőlünk. Két szökkenéssel az út közepén termett, ott hirtelen megállt s eldugott füllel s nagy pislogó szemmel úgy nézett minket, mint-ha hihetetlen volna, hogy mi is létezh-

tünk. Bolha rámpillantott, hogy én mit szólok ehhez? S én eleget téve annak a szokásnak, hogy ártatlan állatokat üldözni kell, hamar pusztát formáltam a nutató s a hüvelykujjomból s durrantottam egyet. Erre a nyul elszaladt, Bolha kacagott s én így szóltam:

— No, ha nem ügyelünk, még medvét s vaddisznót is látunk.

Azonban ügyeltünk s nem láttunk. Ehelyett a célunkat értük el, vagyis a vasuti állomást, aki forgalom nem volt, mert például ember egy sem mutatkozott.

— No, itt nem vernek meg minket — mondtam Bolhának s a háziszákot levettem, hogy tudassam a vállammal is, miszerint az első kitűzött helyre megérkeztünk. Nem messze egy padot vettem észre vagy inkább tákolmányt, de ahogy éppen leereszkedtem volna arra, hát a mellékes helység felől eléltűnt egy ember. Munkásnak látszott, de vasuti sipka volt a fején. Balkeziben egy kurtanyelű seprű, jobbikban egy veder s a vederben valami. Nem tudom, észrevett-e, mert nem szólott semmit. Én is úgy tettem, mintha nem szorultam volna rá s hagyttam, hogy menjen. A sinek közi ment s ott a talpfákat a kicsi seprű segítségével meszelni kezdte a vederből. Én csak néztem őt s hallgattam. S elgondoltam, hogy milyen kicsi esze is van egy ilyen embernek, aki inkább a dögölt fadarabot meszeli, semmint velem beszélgetne jóízűen. Végre azonban meguntam nézni is s mivel azt szokták mondani, hogy az okosabb enged, felugrottam a helyemről

A BELPOLITIKA ESEMÉNYEI

Nagy sürgés-forgás Badacsonyban

Bukarest élénk érdeklődéssel figyeli a világpolitika eseményeit

Bukarest, május 25.

A szorosán vett belpolitikai kérdések a nagy nemzetközi események miatt teljesen a háttérbe szorultak. A másfél-százados bukaresti gyűlésen kevésbé vulkánikus időkben hetekig elragódott volna egy kormány, mint az ellenzék: most két nap elegendő volt ahhoz, hogy jobbról és balról egyaránt elfeledtesse ezt az anyagot.

Bukarest onszatlan érdeklődéssel azt lesi, hogy aláírják-e a négyhatalmi egyezményt, vagy sem, s ha aláírják, miféle kihatással lesz ez Románia és a kisántant helyzetre?

Ilyen körülmények között a belpolitikai élet csak többé-kevésbé jelentéktelen híreket termel.

MANIU

viszavonulása körül, amint az különben előrelátható is volt, nem nyugszauak meg a kedélyek. A kormánypart volt elnököt nagyon sokan keresik fel hívei közül. Badacsonyban a legutóbbi héten Deleu kolozsvári polgármester, Pavel Papel képviselő, Socol képviselő, a képviselőház alelnöke s egyben a kolozsvári nemzeti-parasztpárt ifjúsági tagozatának elnöke s Pop, a képviselőház másik alelnöke szállott ki Badacsonyba.

Kétségtelen, hogy a látogatásoknak messzeható politikai jelentőségük van s mintegy előjátékát képezik annak a nagy akciónak, amely előbb-utóbb, de inkább előbb, mint utóbb, feltétlenül megindul majd a Maniu-eszoport részéről.

Maniuek természetesen cáfolják azt, hogy a látogatásoknak politikai jellegük van s azt mondják, hogy Maniu beleg, ezért keresik fel tisztelői.

A SKODA-ÜGYBEN

ismét fordulatot következett be. A katonai hatóságok az éjszaka 3 embert tartóztattak le. Az őrizetbevetettekkel kapcsolatban eddig csak annyit került nyilvánosságra, hogy kettő közülük örmény, egy pedig görög.

Csütörtökre újabb letartóztatásokat várnak. Hír szerint a nyomozó hatóságok a szélhámoságoknak egészen új fázisát tarták fel s a letartóztatások ezzel állanak összefüggésben.

AZ ESKÜT NEM TETT VASUTASOK

törvényesen is megadott nyugdíjának fizetését aza laz indoklással tagadták meg, hogy ennek a kérdésnek a rendezése negyven millió lejtbe kerülne s az államkincstárnak nincsen erre pénze. Hegedűs Nándor képviselő most memorandummal fordult az illetékes miniszterhez, kifejtve, hogy a Casa Muncii által kikalkulált 40 millió összeg téves és alaptalan. A problémát 4 millió lejjel lehet rendezni s így reméli, hogy a szerencsétlen vasutasok ügye végül elintézésre nyer.

FELMENTETTÉK A PECSKAI VASGÁRDISTÁKAT

A pécskai rendőrség szombaton letartóztatta Hedes Demeter könyvkereskedőt, Patrui Eftimie gazdálkodót és Tarau István cipészt, mert vasgárdát akartak szervezni. Az ügyészség a náluk talált iratok alapján az állami és társadalmi rend felforgatása címén kérte elfűltetésüket, mégpedig az új rendtörvény szakaszainak alkalmazásával. A kedden megfogalmazott vádirat alapján szerdán már a törvényszék elé kerültek a vasgárdisták. A legfőbb vádpont „A keresztény nacionalisták doktrínái” című könyvecské azon kitétele volt, hogy el kell kobozni a zsidók vagyonát.

A vádlottak közül csak Hedes ismerte be, hogy vasgárdát akart szervezni, a másik két vádlott viszont úgy vallott, hogy ők csak abban a reményben csatlakoztak, hogyha majd a vasgárda kerül hatalomra, ők majd jó állást kapnak.

Az idealizmus e nyílt színvallása után a törvényszék mind a hármat felmentette és szabaddá helyezte, azzal az indoklással, hogy a rendtörvény szerint az elvek nem büntethetők, a vádlottak pedig felforgató tettet még nem követtek el.

Az ügyész felelbezett.

REVIZIOELLENES TUNÍTÉS

lesz vasárnap Váradon is. A rendezők nagy falusi tömegeket készítenek megmozgatni. Miután a kisebbségi lakosság körében aggodalmak nyilvánultak meg, a vezetőik kijelentették, hogy a gyűlés éppen olyan csendben fog lezajlani, mint a legutolsó tüntetés.

HOROGKERESZTES ARUKÖZPONT LÉTESÜL TEMESVÁRON

Megirtuk, hogy a sváb népközösségnek télfőn befejezett ülésén foglalkoztak a zsidókérdéssel is és a horogkeresztesek meg a haladóbb svábok között e problémával kapcsolatban igen éles jelenetek játszódtak le. Most nyilvánosságra került, hogy a hitleristák „Kampfbund gegen die Juden” címen harci szövetséget létesítenek, amely minden olyan zsidó cégre, amely a német árukat bojkottálja, kimondja a vásárlási tartózkodást. Azaz megtiltja híveinek, hogy a szóbanforgó cégeknél vásároljanak. A hitleristák különben a sváb falvak részére áruközpontot állítanak föl, azzal a céllal, hogy a nagykereskedelemből a zsidókat kikapcsolják.

AZ UNIVERSULNAK TETSZIK MÁTIS ANDRÁS

Az Universul, amely tudvalevőleg a legsoványabb román áramlatok szócsöve (tavaly ez az újság rendezte Bukarestben a magyarülözéseket is) nagy cikk-

ben foglalkozik a kormánypart vasárnapi gyűlésének kisebbségi szónokaival. Először a bolgár küldöttet dicséri meg, aki a revízió ellen beszélt, majd a magyar „küldött”-re, Mátis Andrára tér át. Vele kapcsolatban a következőket írja:

— Hallgassátok meg a „magyarország reprezentánsát”, aki, az ország fejlődéséről beszélve, a következőket mondotta: „Készek vagyunk közreműködésünkkel és akarattunkkal hozzájárulni ahhoz, hogy Románia belölthesse történelmi feladatát Európa e részén”. Tehát egy magyar kisebbségi részéről is elismertetik Románia történelmi szerepe. Milyen messze vagyunk Szent István civilizáló koronájától! Így az Universul.

A Népszövetség jogügyi bizottságának szenzációs elvi döntése

Genf, május 25.

Egy felsősziléziai német kisebbségi petíció ügyében a lengyel hatóságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a kisebbségek panaszai csak abban az esetben járulhatnak a Népszövetség elé, hogy ha ügyükben már egy helyi bírót, mint a közigazgatási hatóságok döntöttek.

Ezzel az aktuális ügygel foglalkozott ma a Népszövetség jogügyi bizottsága s kimondotta, hogy a kisebbségek sérelmeikkel nemcsak akkor fordulhatnak a Népszövetséghez, ha az ügyben már bírói fórumok döntöttek, hanem bármikor, tehát bírói vagy közigazgatási döntést megelőzőleg is.

A CFR. június elsején megkezdí adósságainak kifizetését

Bukarest, május 25.

A CFR kereskedelmi igazgatósága elhatározta, hogy

június elsején megkezdí a már leszálított rendelések ellenértékének kiegyenlítését.

Összesen 800 millió lejről van szó, amely

összegeből 500 millióval külföldi, 300 millióval pedig belföldi szállítóknak tartozik a CFR.

A külföldi szállítók egyösszegben megkapják követelésüket, de a vasutagazgatóság a belföldi hitelezőket is teljes mértékben ki fogja egyenlíteni.

A kolozsvári egyetem tanácsa válaszolt a diákok memorandumára

Előbb legális viselkedés, aztán jöhet a büntetés revíziója

Kolozsvár, május 25.

A kolozsvári egyetem orvostanhallgatói — mint ismeretes — memorandumot nyújtottak be az egyetemi szenátushoz. A memorandumban azt kérték, hogy revideálják a kizárt diákok büntetését s engedjék meg, hogy az őszi vizsgákon ők is résztvehessenek.

Az egyetemi szenátus szerdai ülésén foglalkozott az ügygel. „Örömmel vesszük tudomásul — mondotta a szenátus

—, hogy a diákok vissza akarnak térni a legalitáshoz s respektálni akarják a szenátus határozatait. Ami a büntetések revideálását illeti,

a diákoknak tetteikkel is igazolniuk kell fogadalmukat s amennyiben viselkedésükkel kiérdemlik, nem zárkozzunk el attól, hogy a büntetéseket mérsékeljük”.

Arra vonatkozólag, hogy az orvosi fakultás zárva marad, vagy megnyílik-e, a szenátus nem nyilatkozott.

Kövér Gusztávot áttették a határon

Budapest, május 25.

Lapunk más helyén részletesen beszámoltunk arról a példátlan hajszáról, amelyet Kövér Gusztáv ellen indítottak. Az említett beszámolóban referáltunk arról, hogy a hatósági közegek kijelentése szerint is Kövér ellen politikai hajszából követték el azt a példátlan inzultust, a mellyel megfosztották törvényellenesen állampolgárságától.

Most Budapestről érkezik a hír, hogy Kövér Gusztávot ma délelőtt áttették a határon.

Kövér Gusztávot ma reggel Nagyvárad rendőrprefektusa, és egy rendőrkapitány autót kivittek a magyar határra és ott áttették a magyar határrendőrség területére.

A határrendőrségen Kövér Gusztávot dr. Elekes Ernő határrendőrségi főnök

fogadta, aki kijelentette, hogy

Kövér Gusztávot nem veheti át, mert a magyar hatóságok megállapítása szerint Kövér Gusztáv 1922-ben 18.715 számú okmányok tanúsága szerint a román állampolgárságot optálta és így teljes jogú román állampolgár.

Dr. Elekes mégis engedelmet adott Kövér Gusztávnak arra, hogy háromnapos időtartamra Magyarországra jöjjön, Budapestre menjen és ott

a budapesti román követségen állampolgársági ügyét rendezze.

Budapesti értesülések szerint, amennyiben Kövér Gusztáv a budapesti román követségen sem tudná ügyét elintézni, úgy távirati panasszal a Népszövetséghez fordul.

Valószínűnek kell tekintenünk, hogy Mátis András mandátumesélyei e dicsérrettel jelentősen megerősödtek a következő választásra.

A KIRÁLY

szerdán délelőtt 10 órakor megérkezett Csernovicba, ahol a katonai lovasversenyeken vesz részt.

A BRASSÓI ÉS SEGESVARI

hitlerista mozgalmakkal kapcsolatban folytatott szerdán Popovici igazságügy-miniszter hosszas megbeszélést Coman brassói főügyessel.

A KÜLÜGYMINISZTERIUMBAN

szerdán egész nap folytak a tanácskozássok a nagyhatalmak által kötendő egyezményrel kapcsolatban. A minisztériumban megjelentek a kisántantállamok követei is.

EGY ZSIDÓ — HOROGKERESZT ALATT

Szerdán reggel a konstancai kikötőbe befutott az Alinia nevű német személyszállító gőzös, amely a kikötőparancsnokságot a kampószerkesztés zászló felhúzásával üdvözölte. A horogkeresztet a tengerészeti hatóságok provokációnak tekintették és ezért a hajót meglehetősen hideg fogadtatásban részesítették.

Egyébként kiderült, hogy a fajvédetui gőzös „menager”-je — zsidó.

A kisántant képviselői erős akciót kezdtek Genfben

Páris, május 25.

Ideérkezett genfi jelentések szerint Paul Boncour külügyminiszter ma délután Genfben három órán át tanácskozt Titulescuval, Jęficessele és Benessel, a kisántant államainak külügyminisztereivel.

A tanácskozásról nem adtak ki hivatalos jelentést. A párisi sajtó szerint Boncour megkísérelte eloszlatni a kisántant hatalmaknak azokat az aggodalmait, melyeket a négyhatalmi tervszettel szemben táplálnak.

Sikeresen kerekelt oldott a kolozsvári sikkasztó

Kolozsvár, május 25.

Megirtuk már, hogy Rosenfeld Adolf, a kolozsvári Léb testvérek-cég egyik fiatal alkalmazottja 200 ezer lejjel, amit cége a Nemzeti Bankba küldött vele, nyomtalanul eltűnt.

A rendőrség megállapította, hogy Rosenfeld Marosvásárhelyre utazott, onnan azonban nyomát vesztették. Felmerült az a gyanu, hogy Segesvárra utazott, az ottani rendőrség nyomozása azonban eredménytelenül végződött. A hatóság szerint a fiatal sikkasztó Konstanca felé vebette útját s így az ottani határrendőrséget is értesítették.

A jelek szerint Rosenfeldnek sikerült elhagyni az ország határát.

Japán egyre vadabbul diktál

Peking, május 25.

Pekingi jelentések szerint Japán ma újabb ultimátumot intézett Kínához, amelyben követeli, hogy Kína csütörtökiig adja át Pekinget.

Ez a követelés teljesen lehetetlen, mert szállító eszközök hiányában Kína ennek a kívánságnak, még ha akarná is, nem tud eleget tenni.

A kínai főhadiszállás egyébként ma hivatalosan bejelenti, hogy kiűrti Pekinget és közli a lakóssággal, hogy az ujabban hódított területeket Peking székhellyel független államná deklarálja Japán.

Nemzeti forradalom, preventív ellenforradalom, metafizikai forradalom

A világot nem Hitler, hanem Rooseveltt fogja áthangolni

A gazdasági háború is elveszett: ilyenkor maguknak az államoknak kell a forradalmakat irányítani. A Führer előbb hitet akar adni és csak azután kenyert. A német forradalom nem sorsdöntő jelenség, hanem mindössze szerény és sikertelen kísérlet

Az ember a forradalomtól sohasem veszti rossz néven, hogy jön. A történelem logikája annyira már mindannyiunkat megtanított, hogy a forradalmak hajnalát jelentenek. És a hajnal, akármilyen is szép, mert nyomán nappal és világosság jön. Csodálkozok, hogy nem borulnak le előtte, hogy nem istenítik és nem imádják azonnal és fenntartás nélkül és ezért, ahelyett, hogy meggyőznék a tamaskodókat, itt van amelyik bottal, van amelyik bárdal, akad amelyik bombával és dinamittal sújt, de abban mindegyik megegyezik, hogy agyonüti, aki vele szembe merészkedik.

1914. óta nap-nap mellett agyonver bennünket egy-egy forradalom. Meg kell már látni — illik már meglátni! — hogy a világháború hadüzenetének első napján kitört az a forradalom, amelynek még ma sincs vé-

ge, sőt, amelynek ma még csak valahol a közepétől távol vagyunk. 1840. táján indult el a tan, amelyet Smith Ádám hirdetett és amely azt mondja, hogy a gazdasági életet az emberek egyéniségéből és egyéniségének szabad játékából kell kialakítani. Ma már sokkal komplikáltabban hangzik a Smith-teória. Mai fogalmazása szerint a gazdasági élet egyéni atomokból van felépítve.

Nos: a világháború azért tört ki, mert ezek az egyéni atomok nem tudtak megélni. Aztán lezajlott a világháború, megegett vagy tízmillió embert, elpusztított hihetetlen értékeket és mikor mindez megtörtént, rájött az atom, hogy ő mindezek után sem tud megélni.

Ugy látszik, kevés volt a háború. Folytatni kellett volna az embereket és az értékeket, hogy az egyén kevesebb versenytársal viaskodva és több elhelyezési lehetőséget kiaknázza termelhesen. Az atom azonban

nem akart tovább háborúzni, — mondotta és közben nyugodtan és vígan folytatta a háborút. Egy néhány évig észre sem vettük, míg egyszerre csak arra ébredtünk, hogy az, ami van és folyik, voltaképpen logikus folytatása az 1914—1918-as időnek és közöttük mindössze annyi a különbség, hogy az új háború nem iszik embert, csak vagyonfolyamot. A „béke“-kötés óta a gazdasági háború évtizedeit éljük és ezek ugyanúgy ölnek, mint a katonai háború ahogyan gyilkolt, csak itt lassabb a halál és kegyetlenebb.

Most legujabban ez ellen a gazdasági háború ellen fel-fellángolnak a forradalmak.

Az orosz kezdte és a német csak — folytatja.

Nem szabad neki nagyobb súlyt és jelentőséget tulajdonítani. Állomás mindössze. Kísérlet. Egy az ezer közül.

Vége van a gazdasági háborúnak, kezdődnek a forradalmak

Ne feledjük: volt közben olasz forradalom, spanyol és görög, hindu és ir, ez és amaz. És most sem egyedül német forradalom van. Vele és párhuzamosan ott az amerikai forradalom. Semmiben sem különbözik a némettől. Az amerikai forradalom is azt az utat keresi, hogyan lehetne az egyéniség szabad játéka folytán csődbejuttatni gazdasági rendet valamilyen más renddel és rendszerrel pótolni. Amerikában 17 millió a munkanélküli, Németországban hat. Amerikának 120 millió a lakosa. Németországnak hatvanégy. Mindkettőben kenyér kell az éhes szájak és nyugalom az államnak. És mind az ötvenötben, amelyekhez a minap Rooseveltt szózatolt, ugyanez a helyzet. Ilyen körülmények között tehát

számolni kell azzal, hogy mind az ötvenöt államban forradalom tör ki, ha ugyan még ki nem tört.

Ha magasabbról nézzük a dolgokat, itt voltaképpen és ebben a pillanatban nem történik egyéb, minthogy vége van a gazdasági háborúnak — is. A katonai háború 1918-ban végződött, a gazdasági háború 1933-ban. A háborúnak mindig akkor van vége, ha a háborúnak tovább értelme nincs. Hajdan úgy hirdették, hogy a győzelem hozza a háború végét. Ez a szabály csak addig állott meg, amíg csak területeket kellett hódítani. A kikopott legelőhöz egy darab friss legelőt akart szerezni a nomád törzs és mielőtt megszerzte, befejezte a háborút. Ma a darab föld, amelyet anektál, vagy hódít az ellenség, mit sem ér. Ma mindenkinek az egész világ piacára szüksége van és ezért esztelen a katonai háború. Az egész világot katonailag meghódítani mégszem lehet.

Most aztán végre igazolódott, hogy esztelen a gazdasági háború is. Sem a vármok, sem a preferenciák, sem a valuta-zárlatok nem hozzák és nem kényszerítik tédre a piacokat, tehát mire a gazdasági háború is? Befejezték.

A preventív ellenforradalom

A történelemben soha sincs légüres tér, tehát most is valamit hozni kellett, ami az ürt kitöltse. Így hozták és ezért hozták a forradalmakat.

Egészen csodálatos és példanélküliek ezek az újszerű forradalmak. Nemzeti forradalmaknak hívják őket, holott nem azok. Forradalmat a központilag irányított nemzet nem csinálhat, legfeljebb háborút, vagy ellenforradalmat. A forradalom csak az államhatalom ellen felkelő nép privilégiuma lehet. Ezeket az új forradalmakat azonban nem a nép, hanem maga az állam rendezi meg. Ha Victor Emanuel vagy Nitti gyávák voltak hozzá, elég bátor volt a nemzeti forradalomhoz Mussolini és ha Brüning és Schleicher nem merték életre indítani, meg mérte csinálni Hitler és Göring. Ehhez a forradalomhoz a népek voltaképpen semmi köze. Azt a tízenhétmillió német szavazót nem szabad forradalmi tömegnek tekinteni. Ők tízenhétmillióan vagy szegény emberek, vagy munkanélküli páriák, akik, holnap, Szent Kleo-

fásra is esküsznek, ha holnap részükre Szent Kleofás ígér kenyert. Ők a kar, a szavaló kórus, a zugó közvélemény és felettük áll a próféta, aki milliók tömegeket csak azért mozgat, hogy a preventív ellenforradalom céljaira vak eszközöket nyerhessen.

Mert ez a helyes neve a mai nemzeti forradalmaknak. Így kell nevezni: preventív ellenforradalom. Megelőzése annak, hogy a forradalom kitörjön.

És itt is legyünk tisztában valamivel: nem kommunista forradalomról kell ma félni, hanem

attól, hogy cél és eszmei kitűzés nélkül felbomlik minden szerv és rendszer és bele-rohan a féktelen és beláthatatlan anarchiába.

A mai tömegek szerkezete és ideológiája ugyanis nem hasonlítható össze a múltban forradalmi lendületeket vett tömegek struktúrájával. Hajdan parasztlázadásban, szociá-

lis forradalomban, bérharcban, vagy eszmei célkitűzésben ébredtek életre az akaratlan tömegek és mentek a zászló alatt és a zászló után. Ma nincs egységes Istenük, amely után rohanjanak. Ma vannak rétegek, amelyek a kapitalizmus fenntartására és az individualizmus szentségére esküsznek, mások a kollektív gazdasági rend üdvözítő voltát és az egyéni érvényesülés halálát prédikálják, mások ismét a nemzeti elzárkózás és faji kultusz eszményeit hirdetik, míg ismét mások nemzetközi összefogásban és feloldadó emberi szolidaritásban egyesülnek.

Ahány ember, annyi Megváltó.

Ahány teória, annyi belőlük üdvözítő.

Metafizikai forradalom

A „Führer“-nek a hangszeret előbb hangolni kell és ezért és így készülnek most a preventív ellenforradalmak, amelyek igaz va-

lójukban voltaképpen metafizikai forradalom.

Előbb hitet kell adni és azután kenyeret! — mondja ez a szekta.

Előbb át kell hangolni a gondolkozásmódot és hitvallást, hogy a fanatizmus mákonyával megélt ember egyakaratra jusson. Ma nem állhat senki az élre, hogy a másik párt le ne szurja és ezért előbb a bicskát zár alá, az indulatot hűtő, a cselekedőket szolgáló alázatossággá kell lealjasítani.

Hitler a faji egyedülvalóság és a rendiség üdvözítő voltának hitével próbálja egyakaratra vonni a tömegeket és az a további elképzelése, hogy az így egyakaratra hajított birodalomban azután kipusztíthatja a pusztulásra érett individuum ellentállását.

Mert voltaképpen egyirányban mennek a dolgok és az ut végén valamennyien találkoznak. A Smith Adam elméletéből kifejlődött kapitalista társadalmi rend kipusztult. Anglia már egy évvel ezelőtt bevalloita, Amerika a tegnap valloita be, Oroszország tíz évvel ezelőtt felismerte és Oroszország tizenötéztizede már, hogy konzekvenciáit levonta. Itt már sincsenek is viták és a vita nem is erről folyik. Már csak ott a preventív ellenforradalom célja, hogy az elvesztett katonai és az abbahagyott gazdasági háborúk után ne anarchia köpetkezzék és az a megoldás végcélja, hogy ha már a kapitalista rendszer helyett új gazdasági rendszert kell gyökérbe eresztetni, azt ne kollektívizmusként hívjuk, hanem rendiségként.

Az, hogy most a németeknél lángol a máglya, amely nemcsak autodafé, hanem egyben purgatórium is, nem fontos.

Végig mindenhol fel kell lángolni ennek a tűznek.

Legfeljebb az a szomorú, hogy a németeknél most rossz fát tettek a tűzre, amelynek csak lángja nagy, de sehol parazsa.

A német sohasem csinált még forradalmat. Nem kezdeményező szellem a német, de nagyszerű kiviteli energia. Meg kellett volna várnia, hogy valaki kitalálja az új rend járhatatlan irányvonalát, amelyet aztán ő kitaposott volna. Nagyszerűen kitaposta volna: nehézségekkel, germán erővel és teuton magabizálással taposta volna ki.

Ez, amit most csinál: dilettantizmus. Egyben igaza van: csinálni kell.

De abban meg az ellentétnek van igaza, hogy nem neki kell csinálni.

Valahogyan úgy néz ki, hogy Amerikának kell csinálni.

És valahogyan úgy néz ki, hogy amit eddig Rooseveltt csinált, az nemcsak preventív ellenforradalom, hanem valószínűleg metafizikai forradalom is.

A világ kezd egyetérteni vele. A világ kezd megérteni, hogy ha Rooseveltt sem kapitalista többség, akkor miért akar a telekkönyvezetők és a főszolgabírói irodatiszt kapitalisták lenni a kapitalizmus papájának.

Rooseveltt lassan-lassan áthangolja a világot az állami beavatkozás hitébe és — bármennyire is csodálkozok rajta Hitler — fajelmélet és rendiség nélkül hangolja át.

Halász Sándor

Beszél a prázsmári gyilkos

BALLAG A FALUN ÁT EGY 19 ÉVES FIU ÉS VALAKI HÁROM KALAPÁCSÜTÉSSEL MEGÖLI

Brassó, május 25.

A prázsmári faluvégén, egy kétméter mélységű, szennyos pocolya partján, a múlt hét egyik napján éktelenül csaholtak a kóbor kutyák. A heves ugatás kicsalt a lakásából egy falust, aki a pocolya felé irányította lépteit. A víz tükrén felpuffadt test uszált, amelyről csak hosszabb szemlélődés után fedezte fel, hogy egy ember maradványai. A hulla már hosszú hónapok óta a vízben lehegett, mert teljesen oszlásnak indult. Fején, amelyről a víz teljesen eltörölte az arcvonásokat, hatalmas ütés nyoma tátongott. A falusi néhány pillanattal földbegyökerezett lábakkal állt a pocolya szélén, azután észbekapott és a csendőrségre rohant.

A csendőrség kiemelte a hullát a vízből és csak akkor látták, hogy az ismeretlenben a vízen kívül a kutyák is kárt tettek, amelyek valahogyan a holttesthez férközték.

A férfi testéből — aki a jelek szerint bünténynek esett áldozatul —, deréktól lefelé csak a csontok maradtak meg.

A húst lemarcangolták a kóbor kutyák. Igazoló iratokat nem találtak nála. Mint-hogy minden jel gyilkosságra vallott, megindították a nyomozást.

Néhány nap múlva Klutsch György 26 éves prázsmári kömvész személyében elcsípték a gyilkost Brassóban. Klutsch eleinte váltig tagadta a bűncselekményt, később azonban mindent bevallott, csak

áldozata nevét nem akarta megmondani. A kihallgatások során azután ezt is elárulta. A büntényre teljes fény vetődött. Klutsch a brassói ügyészség fogházában várja a közeli ítéletet.

TALÁLKOZÁS A GYILKOSSAL

A prázsmári gyilkossal az ügyészség folyosóján találkoztunk. Zömök, köpcös legény. Össze van láncolva házigazdájá-

Lesuhint a kalapács...

— Csiki Andrással, aki régi barátom — mondja Klutsch — együtt iddógáltunk a kocsimában. Még az elmúlt év novemberében történt. Már nem tudom miért, nem emlékszem rá, veszekedni kezdtünk. Tizenegy órákor abbahagytuk az ivást és hazafelé igyekeztünk. Utközben is hevesen civakodtunk. Feltesék lakása előtt folytatódott a veszekedés. Előrántottam a kalapácsomat, afajta négyszögletes kömvesszerszám... Háromszor. Csiki koponyájára sújtottam vele. Nyomban összeesett. Azután bekopogtattam Felteshez és egy zsákot kértem tőle.

A hullát a zsákba gyömöszöltem, néhány téglát tettem mellé, felkaptam a vállamra és a százméternyi távolságban levő pocolyáig cipeltem. A zsákot a vízbe dobtam.

Csendesen, szintelenül mondja ezeket a gyilkos, de hangjából kiérződik, hogy na-

val, Feltes Györggyel, akit bűnrészességgel gyanúsítanak. Mellettük áll Moldován György prázsmári csendőrmester, egy csendőr s valamelyik távolabb egy asszony: Feltes felesége.

Szembenézek a gyilkossal, akinek könnybefutott szemeiből kiolvasható, hogy egy emberélet terheli a lelkét. Nagyon csendes és nagyon megtört.

— Hogyan történt a gyilkosság?

Klutsch egy pillanatra lehunyorja a szemét, azután vontatottan beszélni kezd. Szavaiból, amelyek tompán törnek elő ajkairól, minden szörnyűségében kibontakozik a prázsmári véres éjszaka.

gyon megbánta már a tettét.

— Be voltam rugva, elvesztettem a fejemet — folytatja —, nekem a kevés is megárt, akkor pedig meglehetősen sokat itttunk. Csiki iratait a gyilkosság után magamhoz vettem és elégettem. Azért nem jelentkeztem a rendőrségen, mert nagyon megijedtem attól, amit tettem. Feltes nem tudott a dolgról.

★

Érdekes, hogy az áldozat, akit a helyszíni vizsgálat alkalmával az orvos 35-40 éves férfinak tartott, mindössze 19 éves. Tatrangi illetőségű. A végzetes éjszakán is falujába igyekezett, vesztőre azonban Prázsmáron ment keresztül, ahol összeakadt Klutsch-csal. Két óra múlva már nem élt, hat hónap múlva pedig kóbor kutyák találták meg oszlásnak induló tetemét...

Székelv Géza

Repülőkarambol a piperai repülőtéren

Bukarest, május 25.

A piperai repülőtéren kedden ismét szerencsétlenség történt. Két Potez-típusú gép, röviddel a start után, összeütközött a levegőben. Az egyik gépet Tinculescu, a másikat Coşogeanu repülőtiszt vezette. Különös szerencsére a tisztek megmenekültek, de a gépek porrázúzódtak.

Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával mellett visszafordítható. Számos orvos a **Ferenc József** vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Meller Rózsi fogházi tapasztalatai

Bécs, május 25.

Meller Rózsi, a hathavi súlyos börtönre ítélt író még pénteken este kiszabadult a börtönből. Három hónapig vizsgálati fogságban volt és a hátralevő három hónapot csak akkor kell leülnie, ha a legfelső bíróság elutasítja semmisségi panaszát. Most ideiglenesen szabadlábon van.

Meller Rózsi nagyon megviselte a három hónapi vizsgálati fogság.

Hamuszürke az arca és olyan sovány lett, hogy szinte csont és bőr. Hogy mit csinált a fogházban, erről részletesen nyilatkozott az újságíróknak:

— A legfontosabb az, hogy ismét szabad vagyok és kikerültem abból a házból, ahol három hónapot a legsötétebb kétségbeesésben töltöttem el. Uralkodtam magamon és még a főtárgyalás alatt is igyekeztem idegeim háborgását legyőzni. És tényleg sikerült is nyugodt válaszokat adni a hozzám intézett kérdésekre.

Azt hiszem, senki sem vette észre, hogy lelkileg mennyire összeroppantam azokban a borzalmas időkben, és hogy gyakran már-már az öngyilkosságra is gondoltam.

Nem a fizikai körülmények tettek tönkre, hiszen már eddig is sok testi szenvedésen mentem keresztül. Pár évvel ezelőtt bejártam fél Európát és

hosszu ideig istálló lány is voltam Hollandiában. A fogházban aludni nem volt szenvedés. A várakozás azonban szörnyű volt.

Egyedüli vizsgálatát az a napi félóra jelentette, amikor védőm felkeresett és elbeszélgetett velem a fogház beszélőszobájában. Egyszer Alfréd Lohnerrel is találkoztam a társalgóban. Frappáns volt ez a találkozás.

Ő jászolta az én darabomban a főszerepet, együtt hajlongtunk a függöny előtt és a találkozás alkalmával mindkettőnk előtt zárva volt a szabadulás útja.

— A napi séta alkalmával természetesen más női foglyokkal is összekérültem. Sokmindent hallottam tőlük, amikről még a kórházi laboratóriumok titkaitól megdöcögve sem volt fogalmam.

Majdnem minden asszony férfi miatt ült.

Vallási, faji, politikai ellentétek nincsenek. A bűnözők mind testvéri közösségben élnek.

A fogházban egyébként irással és olvasással töltöttem napjaimat. Egy darabban is elkészültem, de egyelőre még semmit sem mondhatok róla. Természetesen ez a darab is a fogházi szenvedés szörnyű hatása alatt áll és nem tudom, hogy átadom-e valamelyik színháznak, vagy sem.

Ezután elmondotta, hogy továbbra is Bécsben akar maradni, tovább akar írni, de irodalmi munkásságát a jövőben a név alatt fogja folytatni, amiként pályája kezdetén tette.

Dijpályázatunk

250.- Leiért egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becserélés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA BOX

Kína önként átadja Pekinget

Diktál a japán imperializmus

Peking, május 25.

Tegnap este a Reuter-ügynökség jelentése alapján rövidesen már megírta a B. L., hogy Kína és Japán ideiglenes békeegyezményt kötött. Ezt a jelentést ma megerősíti az a kínai forrásból származó jelentés, amely szerint

Japán és Kína között létrejött fegyverszüneti megállapodást a jövő hét keddi délután megkötötték.

A japánoknak az a javaslatuk, hogy azonnal hívjanak egybe egy konferenciát, amely a fegyverszünetet, valamint a japán-kínai viszonyt szabályozná.

A japánok a fegyverszünethez meglehetősen kemény feltételeket fűztek. A többek között

azt követelik, hogy az összes kínai erődítményeket azonnal rombolják le és pusztítsák el. Ezenkívül a japánok természetesen a kínai csapatok haladéktalan lefegyverzését is követelik.

Ujabb jelentések szerint a fegyverszünet ellenében Kína még az alábbi megálgzó feltételeket is vállalta:

1. Elismeri Mandzuriát és kötelezőleg kijelenti, hogy a tőle erőszakkal elvett mandzsu területet nem kíséri meg vissza-

hódítani.

2. Önként kiüríti Pekinget és kötelezi magát arra, hogy Pekingbe a japánok bevonulás nélkül bevonulhatnak.

3. Megszünteti a japán áruk kínai bojkottját és végül

4. Kötelezi magát arra, hogy a Sárgafolyótól északra semleges zónát állít fel.

Tokiói jelentések szerint ma letartóztatták Trowet, az angol követség második titkárát. A letartóztatásra az adott okot, hogy a követségi titkár az egyik kínai erődöt fényképezte.

Az ügynek diplomáciai folytatása lesz.

A jog, mint méltányossági kérdés

Kövér Gusztáv ügyének ujabb megdöbbentő fordulata

Popovici prefektus nyíltan beismeri, hogy politikai hajszáról van szó

Nagyvárad, május 25

Több ízben is részletesen foglalkoztunk már dr. Kövér Gusztáv nagyváradi lap-tulajdonos, a bihari magyar párt alelnökének kiutasítási ügyével. Mint ismeretes, Kövért, akinek iratai teljesen rendben vannak, egyszerű s minden jogalapot nélkülöző, az állampolgárságról szóló törvény intézkedéseit szemelől nem tartó belügyminiszteriumi rendelettel megfosztották állampolgárságától s egyben utasították az állambiztonsági hivatalra, hogy Kövért tegye ki az országból.

Ez az ügy, amely méltán váltotta ki egész Erdély magyarságának megdöbbentését, már eddigi fordulataiban is sok érthetlent, csodálatraméltót nyújtott. Így például teljességgel példátlan a kiutasítási ügy változatai között az, hogy a kormány több tagja, köztük az illetékes belügyminiszter is, elismerték, hogy Kövért van igaza s valamennyien megígérték, hogy a sérelmet orvosolni fogják. Bukarestben azonban mindig megakadt a dolog, ami bizonyította azt, hogy Kövér

elleneségeinek a gyűlölete nagyobb erő, mint a méltányosság és a törvényesség.

Hogy a kiutasítási ügy nem egyéb bosszúállásnál és politikai manővernél, azt élénken bebizonyította az a küldöttségi eljárás is, amely tegnap zajlott le Popovici dr. vármegyei prefektusnál. A prefektus a magyar párt delegációja kereset fel, kérve, lépjen közbe a belügyminiszteriumnál, hogy függesse fel a Kövér ellen hozott határozatot. A prefektus válaszában a következőket mondotta:

— Én csak végrehajtó közeg vagyok, a kinek semmiféle intézkedési joga nincsen. Egyébként semmi okom sincsen arra, hogy méltányos legyen Kövér Gusztávval szemben, aki két éve állandóan támad bennünket.

A rendőrkövesztor hasonló értelemben kijelentette, hogy Kövértnek utlepetet kell felmutatnia, különben úgy jár el vele, mint azokkal az idegen állampolgárokkal, akiknek lejárt a tartózkodási engedélyük.

Mi a magunk részéről — s azt hisszük, egyben az egész magyar közvélemény nevében is — csak azt mondhatjuk, hogy szörnyű és megdöbbentő.

Valakinek az állampolgársága nem függhet attól, hogy támad-e vagy segíti-e valamely politikai rendszert. Az állampolgárság aktív jog, amelyről tételek törvény intézkedik. Ezt a jogot kényre-kedre elvenni valakitől súlyosabb és önkényesebb visszaélés, mint a cenzura: mert hiszen nemcsak a sajtó, hanem minden egyes magános megfenyegetését is jelenti. Ha beszélni mersz, ha véleményt mer lenni, ha támadni merészsél, akkor...

A magyar párt tiltakozó táviratot küldött az ügyben Vajda Sándor miniszterelnöknek. Reméljük, hogy a miniszterel-

nök, aki oly gyakorta hangoztatja most a magyar kisebbséggel való lojális bánásmódot s aki oly nagy súlyt fektet arra, hogy a külföld is elismerje, Románia megértő nemzetiségeivel szemben, jóvá fogja tenni Kövér Gusztáv kiáltó sérelmét, amely — ismétlünk — nem egyetlen ember sérelme.

KORSZERŰ HIRECSKÉK

Temesvár, május 25

Beck József volt lugosi pénzügyi tisztviselőt leépítették. Nagyenyedre, majd Karánsebesre költözködött, de sehol sem tudott „beilleszkedni”.

Mire tegnap egy karánsebesi szállodakában felakasztotta magát és meghalt.

Gyászolják felesége és gyermekei.

Szabó István ronáci munkanélküli géplakatos szerdán feljelentést nyújtott be a rendőrségre, kérve a feljelentésnek a járásbíróra való továbbítását, Damcescu tanító ellen, aki a munkanélküli Pista nevű másodelemista fiát kedden bottal véresre verte.

A közoktatásiügyi ténykedésről szóló orvosi látogatás száma 37 törve 933.

Schira Miklósné temesvári urhölgy perrek folyamánaképpen adósa volt Corcea Libertin és Steiner Béla temesvári ügyvédeknek, akik követelésük fejében árverést vezettek le Schiráné leányának 80 ezer lejért tulajdona ellen.

Az árverésen egy zongorát 10 ezer lejért, két szoba butort 6000 lejért vesztek el. Az egyik szobát 2000 lejért Corcea irodakasszonya vásárolta meg.

Schiráné magánkülső felháborodásában kiabálni kezdett, mondván, hogy a végrehajtó ügyvédek törvények által védett gazemberek s ha mindez falun történne, a nép már rég ítéletet mondott volna és hajtott volna végre.

Hatósági személyek elleni erőszak miatt ma vonták az uriaszonyt felelősségre a temesvári törvényszék. Az asszony jogi felháborodásban sértegetett, — mondotta az ügyvéd. A vádlott szigorú megbüntetését kérem! — felelte az ügyész.

Az ítéletet, amely 300 lej fő és 100 lej mellékbüntetésre szült, felperes és alperes egyaránt megelégedte.

„LUX” A XX-ik század legnagyobb kalandorának filmje:

ARSENE LUPIN

Mozgó. Brassó.

PÉNTEKEN. NAGY PREMIER

100%-os németül beszélő film. Főszerepben:

JOHN és LIONEL BARRYMORE

Monopol: METRO-GOLDWIN-MAYER

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

Pipa Marci

(PORTRÉ)

Mikor már teleszívta magát jó falusi levegővel, zöldhagymával meg ordával, mikor már egy kicsit idegeinkre kezdett menni ez a csendes ragyogás és vágyakoztunk a városi rondaságok után, beállított a parókia Pipa Marci.

Bepréselte magát az ajtón s míg tette be, a kilincset nézte. Már előzőleg levette a kalapját. Mutatóujjával eltörölt a baszusa alatt, köhintett s jónapot kívánt.

Keszeg kis ember állott előttünk. Szőkés, magas szemöldökkel. Negyven év körül, de ilyen lehetett husz évvel ezelőtt és ilyen lesz husz év múlva is. Az ilyen emberek talán így is születnek. A tiszteletes urat keresi a szemével, de ránk is pislant egyet-egyet, csak úgy a szeme sarkából. Vékony csuklón nagy bunkós kezek fityegnek, bogos ujjakkal. Jobb vállá mintha feljebb volna. Különben nincs nagyon megilletődve a társaságtól.

— Mi jóba jár Marci? — kérdi házigazdánk.

— Baj van tiszteletes ur — így Marci.
— No kivele — biztatja a tiszteletes.
— Megkérem, egy írást kapék.
— S honnan tudja, hogy baj van?
— Megkérem — pillant Marci a levélre — ha nekem úgy írják hogy: Tekintetes Pipa Márton urnak, akkor csak baj lehet.

— Na, tegye csak le oda s jöjjön kéőbb — int az asztalra a tiszteletes ur.
Marci leteszi a levelet s indul.

Egyik városi hölgy azonban rácsicsereg Marcira:

— Hány gyereke van bácsi?
Marci bá visszacsettint a kilincset:
— Nyolc.

— Nyolc — csodálkozik el a hölgy — és miből élnek?

Marci kitátja a száját, de csak pár pillanat múlva jön hang belőle:

— Há van vagy két tulkom.

— S abból annyian meg tudnak élni?

— Muszáj kéröm — vakarja Marci a kalapját — aztán meghagytam a tulkoknak.

— Mit? — huzza fel szemöldökét a városi.

Marci köhint úgy ahogy illik, szája elé veti kezét:

— Az úgy vót megkérem, hogy a nyolc gyermeket sorjába ültettem s oda vittem két tulkot s aszontam: Né, lássátok-e ezt a nyolc gyermeket, ezt mind ti kell társasátok s azóta társasák.

— Nahát — mondta megegyeszer a hölgy.

— Marci bá kifordult az ajtón.

— A B. L. CSÜTÖRTÖKÖN NEM JELENIK MEG. Május 25-én, a bősök napján szigorú munkaszünet tartandó, sőt tilos mindenféle látványossági, színházi, vagy mozielőadás, hangverseny stb. A nyilvános helyiségekben egész nap nem játszhatik semmilyen zenekar.

— SOHASEM LESZ MÁR SZÉP IDŐ? Budapestről jelentik: A budapesti meteorológiai intézet ma déli jelentése szerint változékony idő várható északi légáramlással, délen, keleten fúto esőkkel és éjszakai erősebb lehűléssel.

— MARIA ANYAKIRALYNŐ VISSZATÉRT MAROKKÓBÓL. Párisból jelentik: Marseillesi jelentések szerint Mária román anyakirálynő Marokkóból Francia földre érkezett. Hajója ma reggel kikötött a marseillesi kikötőben.

— Betörők a templomban. A bukaresti Sf. Stefan templomban az éjszaka folyamán betörők hatoltak be és több ezüst szentképeket, valamint értékes kegytárgyakat vittek magukkal. A hatóságok cigánybandára gyanakszanak.

— ÖNGYILKOS ÜGYVÉD. Budapestről jelentik: Kabos Emil 56 éves ügyvéd fűrdőszobájában világítógázzal megmérgezte magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Vajda Imre és Péter János gimeszegi gazdálkodók összeszólalkoztak régi haragosukkal Majorosi János marosvásárhelyi rendőrrel, aki átmenetileg a faluban időzött. A két gazda a veszekedés hevében a rendőrré támadt, akit késekkel összeszúrtak. A súlyos állapotban levő rendőrt kórházba szállították. A bicskázó gazdák ellen megindult az eljárás. — A szászrégeni adventisták legutóbbi gyűlésükön elhatározták, hogy az országos adventista kongresszust a közeljövőben Marosvásárhelyen tartják meg. — Szombaton este Junian volt igazgatógyűlés a marosvásárhelyi „Transsylvania” nagytermében előadást tart.

ABLAK

Ostermann bécsi festőművész, aki többszöri beidéztetése dacára sem jelent meg a bíróság előtt, hogy palami kisebb perben tanupallomást tegyen, végül is elővezették a bíróság elnöke, tanúzási kötelezettségének megsejtése miatt, 100 schilling pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig 10 napi fogházzal sújtotta.

— Ohajt felebbezni az ítélet ellen? — Nem ohajtok. — Szóval kifizeti a 100 schillinget? — Nem fizetem ki, mert nincs. — Hát akkor le akarja ülni a 10 napot? — A legnagyobb örömmel leülök, elnök ur. Legalább tíz napig lesz mit ennem. Aztán sóhajva hozzáfűzte: — Tíz gondtalan nap egy művész életében. Ez a furcsa, de nagyon is elhíhetetlen eset szemléltetően mutatja meg a muza csókjától megrészegült művész helyét a létalapjaiban megingatott és finánciális görcsben fetrengő középeurópai társadalmakban. A praktikus élet szempontjából hasznavehetetlen festő rég kiszorult már a jótékony népkonyhából is. Most csendben, türelmesen, zokszó nélkül koplal, viseloe elhivatásának és társadalmi szerepének összes konzekvenciáit. Ösztöndíjat juttatni nem tud már neki az állam s korszakváltást is csak akkor, ha véteni talál rigorózus jogszabályai ellen. 1933 tavaszán vétközni kell, hogy éhen ne halj.

ROOSEVELT DOLGOZIK

— Filmre viszik az elhunyt portugál király életét. A hollywoodi Metro Goldwyn-gyár érdekes új film felvételébe kezdett. A film két hőse: Manuel, a korán elhunyt volt portugál király és a szintén fiatalon elhunyt Gaby Deslys, aki Manuel barátnője volt.

— NÉHA VISSZAJÁRT A HÁBORÚ. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a hajdumegyei Egyek községben, ahol néhány iskolásgyerek bicskákkal egy töltényt boncolgattak. A patron explodált s a gyermekeken könnyebb sérüléseket ejtett. Ugyanebben az időben, a falu másik pontján egy gazdag legény kezében is fellobbant egy töltény s hüvelykujját teljesen elvitte. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyermekek egy

kertből 15 patront ástak ki, amit nyilván az annakidején átvonuló román tüzérseg felejtett ott. Ezekből a töltényekből kapott egy darabot a szerencsétlenül járt gazdaglegény is.

— A mozgó vonat alá került egy elkésett utas. Súlyos szerencsétlenség történt kedden délután a derestyei állomás közelében, ahol a városi közúti vasút és a Predeal-brassói vonal keresztezésénél egy Mircea Andrei nevű noai lakos fel akart ugrani a közúti vasútra. Az ugrás rosszul sikerült s a szerencsétlen ember a kerekek közé esett, amelyek egyik lábát összeroncolták. A szerencsétlenül járt embert kórházba szállították, ahol ballábát térdén alul amputálták. A vizsgálat szerint Mircea Andrei maga felelős a balcsért.

— HALOTT AZ AROKBAN. Csikszederáról jelentik: Kedd este Kásonjakabfalva és Kásonimpér között a járókelők rábukkantak az országút árkaiban Rádu András kásonimpérii szolgáló legény életlen testére. A holttest fején lőtt seb tátongett, amit az orvosi vizsgálat szerint, egy katonai karabélyból adott le a gyilkos. Az áldozat vasárnap délután óta mulatott, eleinte a kásonimpérii korcsmákban, később azonban a szomszédos falvak csapszékeiben is. A csendőrség most azok között keresi Rádu gyilkosát, akikkel vasárnaptól keddig együtt mulatott.

— HUVELYK MATYI HEGEDÜJE. Londonból jelentik: John Faocaró st. louis-i hangszerkészítő elkészítette a világ legkisebb hegedűjét. Hossza 63 és fél milliméter, hangjának színezeté atig különbözik a rendes méretű hegedűtől s bármely zenedarabot el lehet rajta játszani.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: A Vajdahunyad melletti Hosdat község lakossága, a közbirtokosság tulajdonát képező legelőt használati állattai legeltetésére. Ezen legelővel határos a vajdahunyadi főszolgabírósnak erdeje is. Minthogy a legelőbérlet nem fizették, a csendőrség utján kísérelték meg annak behajtását s ekkor jöttek rá azon meglepetésre, hogy mintegy 36 gazda az erdőből 2-5 holdnyi területet formálisan bekerített, a rajta levő faállományt levágta s állattajk részére istállókat is építettek. Az erdőőr szerint maga a közbirtokosság elnöke is az új honfoglalók között van. Csendőrségi jelentés szerint, a lakosságnak azon része, akiknek már nem jutott az erdőterületről, nagyon izgatottak, megtagadták a legelő bérleti díjának fizetését és a prefekturától kérnek megfelelő intézkedést, mert ők is földesek. — Asleu Joan lui Toader bulzesdi kereskedő mert üzlete rosszul ment, hamis közokiratok gyártásával igyekezett jövedelemre szert tenni. Mintegy 12 községbeli lakosnak, hamis hatósági pecséttel ellátott közokiratot állított ki, melyben igazolta, hogy tűz, vagy nagyobb árvízárokat szenvedtek s ezalapon faluról-falura és városról-városra járva, könyöröadókat gyűjtögettek. Asleu a dévai törvényszék ma vona hamis közokiratok gyártásáért felelősségre és 8 havi elzárásra ítélte. — Jurca Savu szászvárosi lakos, leleményes módon lopta meg Zápádean Juon cipészbarátját. Egy napon beállított hozzá és moziába esalta. Miközben a hasonmájú film pergett a mozi-vászárán, Jurca Savu elosont a moziból, sietve feltörte Zápádean barátjának lakását s 15 pár

cipőt, 1 pár csizmát és felnem dolgozott biranyagot emelt el. A dévai törvényszék a leleményes betörőt 6 havi elzárásra ítélte.

— LASKABÓL NEM LESZ SZALONNA. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Az elmúlt év szeptemberében egy Laska Mihály nevű embert kísérték a nagyváradi ügyészség fogházába, emberölés miatt. Laska a fogházban összeismerkedett egy Ardelean Gheorghe nevű bűnözővel, aki hasonló címen került a hüvösrre. Laska közben kiszabadult, elment Ardelean falujába s fogolytársa feleségétől ötezer lejt kért azzal, hogy férjét kiszabadítja. Az asszony nagynehezen össze is szedte az összeget és átadta Laskának. Néhány hét múlva Ardeleanné megtudta férjétől, hogy nem adott megbízást Laskának, mire csalás címén feljelentést tettek ellene. Az ügygel most foglalkozott a nagyváradi törvényszék s Laskát, súlyosbító körülménynek véve büntetett előéletét, négy évi fegházra ítélte.

— Egyhónapi fogház a zsidósáért. Budapestről jelentik: A „Nemzetiszocializmus” című lap vezércikkben foglalkozott az „Az Est” munkaszervezési akciójával. A kérdéses cikk elejétől-végig zsidószólt hemzsegett s így a lap eljárást indított az említett lap, illetőleg annak cikkírója ellen. A budapesti törvényszék Méhes-tanácsa most foglalkozott az ügygel. Oláh Sándor, a cikk írója olyan izgatottan viselkedett, hogy Méhes tanácselnök többször rendreintette. Méhes különben beszédeiben védelmébe vette a magyar zsidóságot. A bíróság Oláh Sándort 1 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. Cikkében a zsidókat minden gonoszság forrásának nevezte, gyűlöletre izgatott. A bíróság súlyosbító körülménynek tekintette, hogy Oláh becsületsértésért már egyszer büntetve volt, enyhítő körülménynek vették viszont, hogy cikke megírásánál hazafias szándék fűtötte.

— SZATMÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: Jelentettük annakidején, hogy három kiskoru szatmári fiu nagyban hamisította az ottani Apolló-mozgó jegyeit. A jegyeket saját kliséikkel gyártották s a pecsétet is rájuk hamisították. A kiskorúak bírósága ma ítélkezett a három gyermek felett, akik közül egyet felmentettek, kettőt pedig dorgálásban részesítettek. — Szűcs József 82 éves szatmári földműves háza kertjében egy fára felakasztotta magát és meghalt Tettének oka nyilván életuntság, mert az öngyilkos agas-tyánnak háza, földje volt s betegsége sem gyötörte. — Herskovits Adolf 49 éves mőzesfalui kereskedő háza padlásán egy gerendára felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

Még mindig nem fogták el a nagyváradi gyilkost

Nagyvárad, május 25.

A nagyváradi szőlőhegyi gyilkosság ügyében lefolytatott nyomozás még mindig nem produkált eredményt. A leartóztatottak száma egyre szaporodik, a gyilkost azonban egyre hiába hajszolják a rendőrség.

Jelentettük már, hogy egy leány való-lomása alapján a rendőrség egy Kálmán nevű férfit gyanúsít Jámor Imre meggyilkolásával. A leány most újabb bejelentéseket tett a gyilkos személyére vonatkozólag, mire a detektívek kiszálltak a helyszínre. A szőlőhegyi kiszállás alkalmával gyanuba fogtak egy M. Kálmán nevű egyént, aki azonban előre megsejtette, hogy keresik és megszökött.

A nyomozó hatóságok magukkal hoztak a helyszínről egy P. Rózi nevű leányt is, aki szintén tud a gyilkosságról. Ugyancsak bekísérték egy titokzatos, kékabátot viselő, szürkekalapos, csizmás férfit is, akinek a kihallgatása most folyik.

I-a fenyőcsert

keresünk megvételre minden mennyiségben, tötte, vagonsarakva, ömlesztve. Ajánlatokat a Brassói Lapok kiadóhivatalához címezve „FENYŐCSER” jelölgére kérünk.

Végre megérkezett Brassóba is a várva-várt NAGY SLÁGER, amelyben

GUSTAV FRÖHLICH

ÉS

MÁRIA SOLVEC

elbájoliák az

ASTRA MOZGÓ

közönségét a

„Férjfogás”

című filmben, amely

péntektől, máj. 26-tól

fut.

Ne mulassza el megnézni, mert mehabanja!

KÖZGAZDASÁGI HIREK

(Székelyudvarhely) Az Udvarhelyi Mezőgazdasági Kamara június 18-28-ig bezárólag, a vármegye központjában, Székelyudvarhelyen 10 napig tartó gyümölcsstermelési tanfolyamot tart, amelyhez csatolták kiegészítésként a baromfitenyésztés és a méhészet propagandaszériú ismertetését is. Ezen tanfolyamon való részvételre, mely a 8-ik éven gyümölcsstermelési tanfolyam lesz, felhívták: a vármegye gazdái, gazdaifjai és értelmiségi közönsége, különösképpen a vármegye tantói és tanítónői. A tanfolyam vezetésére és a gyümölcsstermelési ágazat előadására Gyerkes Mihály nyug. ig. tanító, a kamara gyümölcsstermelési szakértője kérésre fel, aki az előző tanfolyamokat is teljes sikerrel, közmegegyezéssel vezette. A gyümölcsstermelési ágazattól női ki magát, helyes irányú kiépítésére pedig csakis ezen népies gazdasági tanfolyamok a legcélszerűbbek, miertis a gazdaközönség csak melegen üdvözölheti ezen és az ehhez hasonló tanfolyamokat.

*

(Bukarest) A hivatalos lapban közzétett statisztikai adatok szerint Románia az első énegyedben 87.927 tonna árut importált (1932 hasonló időszakában 81.321 tonna) 2.8 milliárd (2.7 milliárd) lej értékben. A kivitel ugyanakkor 1.8 millió tonna (1.8 millió) volt 3.1 milliárd (3.4 milliárd) lej értékben. Ezek szerint a mérleg 0.3 milliárd (0.7 milliárd) lejjel aktív volt. A külkereskedelmi mérleg Angliával, Hollandiával, Franciaországgal és Egyiptommal szemben aktív, Németországgal, Csehszlovákiával, az Egyesült Államokkal és Svájcjal szemben pedig passzív volt.

*

(Bukarest) A keléteuropai államok agrárkonferenciáját, többszöri halasztás után június 4-től 6-ig tartják meg Bukarestben. A román kormány az alábbi emlékiratban fektette le álláspontját a konferenciával kapcsolatban. 1. Az államközi adósságokat úgy tölke, mint kamat szempontjából le kell szállítani. 2. Ugy a deviza, mint a tőkeforgalom szabadságát helyre kell állítani. A megköveteltések azonban csak akkor szüntethetők meg, ha megfelelő helyzetet teremtenek, mely megteremt az egyes államok fedezeti biztonságát. 3. Az agrárállamok jegybankjainak figyelembe kell venni a mezőgazdasági termékek idényszerűleg fellépő követelményeit. 4. A fedezet biztonságát helyre kell állítani, a deficitet ki kell küszöbölni és egészséges hitelpolitikát kell folytatni. 5. A belföldileg kezdeményezett állami törekvéseket nemzetközi akciónak kell támogatni. 6. A hitelző államok az adóállamok számára tegyék lehetővé az áruban való fizetést. 7. Az összes agrárállamok csatlakozzanak a következő szakértői nyilatkozathoz: „Azon országok számára, melyeknek rövidlejáratu tartozásaik vannak, feltétlenül szükséges, hogy ez a kérdés megoldást nyerjen, mielőtt a kormányok a jelenlegi fedezeti politikát megváltoztatnák”. 8. A külföldi adósságok elintézésének kérdésére a hitelezők és adósok között tárgyalásoknak kell megindulniok, a mire tervezet készítenő. 9. Az agrárállamoknak minden tervet, mely egy nemzetközi pénzügyi szervet ajánl, támogatniok kell. 10. Az agrárállamoknak a stresszi konferencia preferenciákat illető eredményeit meg kell menteniök és a világ-gazdasági konferencia elé kell tárniki. Az agrárállamoknak a preferenciákat illetőleg egységesen kell fellépniök. 11. A mezőgazdasági termelvények és cikkek nemzetközi kereskedelmének helyreállítása érdekében mindent el kell követni.

Csunya játék az autonómiával

Mikor meneszti már a szatmári interimár bizottságot

Szatmár, május 25.

Szatmáron még mindig az interimárbi-zottság uralkodik. A magyar párt, szocialdemokrata párt és a nemzeti-paraszt-párt, tekintettel arra, hogy a legfelsőbb közigazgatási fórum megsemmisítette a közgyűlésnek az állandó választmány megalakítására vonatkozó határozatát, most együttesen elhatározták, hogy ösz-szebírják. Amennyiben nem jöhetne létre megegyezés, a felsorolt pártokhoz tartozó tanácsosok lemondanak a mandá-

tumokról, hogy a belügyminiszter Szatmáron új községi választást rendeljen el.

Az interimárbi-zottság egyébként kedden gyűlést tartott, amelyen Bota Jenő dr.-t, az Unió-vagongyár főmérnökét a szatmári villamosművek igazgatójává nevezték ki. A kinevezés nagy meglepetést keltett. A kisebbségi pártok kétségbevon-ják azt is, hogy az interimárbi-zottságnak jogában áll-e ilyen tisztségeket kinevezés útján betölteni.

Aktiv a magyar kül-kereskedelmi mérleg

Támadás a kartellek ellen

Budapest, május 25.

A magyar képviselőházban a kereske-delmi tárca költségvetésének során Fa-binyi kereskedelemügyi miniszter expo-zít mondott.

Megállapította, hogy a magyar külke-reskedelmi mérleg, a Gömbös-kormány uralma alatt kötött külkereskedelmi szerződések jóvoltából, ismét aktív.

A miniszter után Eckhardt Tibor be-

szélt, aki rámutatott arra, hogy a mező-gazdasági terményárak harminc százalékkal a békebeli nivó alatt állanak, míg az iparcikkek még ma is tizenhárom száza-lékkal a békeárak felett vannak. Megál-lapítja ezeketán Eckhardt, hogy Magyar-országban 256 kartell működik, amelyek természetesen drágítják az árakat és így azt követeli, hogy a kormány ezeknek a kartelleknek működését szüntesse be.

Amerikában is baj van a lakóval

FELHŐKARCOLOK ALKONYA

Elkészült a hetvenemeletes „RCA”-épület a Rockefeller City szívében, de kérdés, hogy lesz-e benne elég bérlő * A felhőkarcoló-tulajdonosok legtöbbje fizetésképtelen

Newyork, május 24.

Május folyamán egy új konkurrens jelenik meg a newyorki lakás- és irodahelyiség-piacon. A hatalmas, hetvenemeletes „RCA” épület, amely az ugynevezett Rockefeller Center közepében épült, befejezés előtt áll. Newyork ismét gazdagabb lett egy felhőkarcolóval. A következőkre azonban alighanem várni kell majd néhány évet, mert a jelenlegi gazdasági viszonyok között a felhőkarcolók építése nagyon költséges kedvtelésnek mutatkozik.

A Rockefeller-milliók ugyan ki fogják birni ezt a terhet is, sőt az is lehetséges, hogy néhány év alatt sikerüljön fog az egész épületesoportot bérbe adni és így az épületek talán idővel még hasznos is fognak hozni. Jelenleg azonban nem irigylésre méltó egy felhőkarcoló-tulajdonos helyzete sem.

A Wall Street és környéke, továbbá a Fifth Avenue és Park Avenue, ahol a legtöbb felhőkarcoló van, a késő délutáni órákban, amikor a lámpák kigyulnak, aránytalanul sötétek maradnak. Egyes épületekben egész emelet üres. Nappal a függöny nélküli ablakok, este a sötétség jelzik, hogy némelyik épületnek több mint a fele lakatlan.

Az adót a telek és a ház értéke, s nem annak jövedelmezősége alapján fizetik a tulajdonosok; a házak értékét pedig — adózási célokra — még a jó időkben becsülték fel, amikor az ingatlanok árai igen magasak voltak. Ilyenformán egy üres, vagy csak félig bérbeadott épületnek az adója a tulajdonos számára óriási terhet jelent és — hacsak az illető nagyobb összegű készpénzzel nem rendelkezik, — az épület apránként elmegy adóra.

Az égbe felnyúló épületek a felületes szemlélőre azt a benyomást teszik, hogy azok mögött gazdagság és nagy vagyonok rejlenek, holott a legtöbb esetben az a helyzet, hogy a bérletek egy vagyonfelügyelő szedi be, a helyiségeknek mintegy ötven százaléka üresen áll, a fenntartási költségek változatlanul magasak és a tulajdonos csak úgy beszélhet a felhőkarcolójáról, hogy „Egyszer volt, hol nem volt...”

A jelzálogos hitelezők, amennyiben a követeléseik behajtásához ragaszkodtak, igen sok esetben kénytelenek voltak az árverésen saját maguk vásárolni és így ma már az épületeknek igen jelentős száma a pénzügyi intézetek kezén van. Vannak természetesen olyan objektumok is, — különösen a luxussal felépített új épületek között, — amelyeknél a hitelező inkább vár évekig, minthogy a követelésének a behajtását megkísérelje, mert az

ingatlanok a követelés ellenében való esetleges megvétele és fenntartása súlyos anyagi megterhelést jelentene a számára.

A Grand Central pályaudvar közvetlen közelében, ahol a bérkek a legmagasabbak és ahol az 1928—29-es években egyik felhőkarcolót a másik után építették, mintegy három hónappal ezelőtt árverésre került egy üres telek. Az árvereztető fél egy takarékpénztár volt. Vevő ugyanaz a takarékpénztár.

Az üres telken néhány nap óta serényen folyik a munka. Az új tulajdonos épített. A telek deszkapalánkkal van körülkerítve és a palánkon nagy táblák hirdetik, hogy „Kétemeletes iroda- és üzletház” épül. Augusztusra beköltözhethet. A Park Avenue két oldalán husz, harminc, sőt ötvenemeletes épületek állnak, s most, az idők jele gyanánt, megjelenik majd köztük egy modern, kétemeletes épület. Talán az egész Park Avenuen nincs még egy kétemeletes ház. Eddig azért folyt a verseny, hogy ki tud magasabb házat építeni, most megfordult a helyzet.

A legtöbb épületben többéves szerződés köti a bérlőket. A szerződések nagy részét még a fellendülés idejében, az akkori bérkek alapján kötötték és ma hiába kérik a bérlők a szerződéseknek a revízióját és a bérösszegnek a leszállítását, a tulajdonosok ragaszkodnak az eredetileg megállapított bérösszeghez. Ennek természetesen megvan az az eredménye, hogy amint egy bérleti szerződés tartama letelik, a bérlő megy máshová. Hiába engedékeny ilyenkor a tulajdonos, (vagy legtöbb esetben vagyonfelügyelő), a bérlő nem tárgyal, hanem költözködik egy másik, lehetőleg modernebb és jobb s mindenestre olcsóbb épületbe.

Az igazi baj természetesen rendszerint ott kezdődik, amikor a bérlő tényleg nem tud fizetni. Hogy ezen a kérdésen segíteni lehessen, a háztulajdonosok most szervezkednek. Az a tervük, hogy a szervezet keretén belül lehetővé teszik a depresszió által sújtott és bérleti szerződés által kötött bérlők számára, hogy egy kisebb, vagy olcsóbb minőségű bérleménybe költözzenek át. Másrészt azonban össze akarják állítani a szerződések által kötött lakók névjegyzékét és kötelezni akarják a szervezethez tartozó összes háztulajdonosokat arra, hogy

a szerződésszegő, rosszhiszemű bérlőknek nem adnak bérbe semmiféle helyiséget.

A demokratikus Amerika lakásbérleti szabályai talárolni sem nyújtanak olyan védelmet a lakóknak, mint az európai lakásbérleti szabályrendeletek. A nemfizető lakót minden

bonyolult felmondási eljárás nélkül ki lehet lakoltatni, ugyyszólván egyik napról a másikra. Jelenleg azonban mégis az a helyzet, hogy a háztulajdonosok és bérlők harcában a bérlő az erősebb fél. A gyengébbek tehát — a háziurak — kénytelenek érdekeik megvédelése céljából szervezkedni.

Hogy az infláció hoz-e majd végeredményben javulást az ingatlantulajdonosok számára, azt egyelőre nehéz megjósolni. Ők mindenestre nagyon bíznak ebben. Annyi azonban bizonyos, hogy

a felhőkarcolók egyelőre kimentek a divatból és a városfejlesztési politika célja jelenleg decentralizáció és a külvárosok fejlesztése, nem pedig centralizáció.

A felhőkarcolók, — különösen iroda- és üzletházak céljaira, — nagyszerűeknek bizonyultak, a felépítésük és fenntartásuk azonban annyira költséges, hogy egy új „Prosperity”-érának kellene jönnie ahhoz, hogy ki-fizessék magukat.

Lehetséges azonban, hogy valami új talál-mány segítségével sikerüljön fog ezen költsé-geket lényegesen lecsökkenteni és akkor — elkezdenek majd újra a magassági rekord-kísérletek. Halban, hetven, nyolcvan eme-let és így tovább...

h. l.

Iskolák Egyesületek

— MAGYAR NAP BRASSÓBAN. Mint már jelentettük, a brassói magyar egyházak ezé-ven is együttesen rendezik meg szokásos er-dei ünnepségüket. A város vezetőségével folytatott tárgyalások eredményeképp a Honterus mindkét terén megtartandó ünnepség napjaul június 11-ike és kedvezőtlen idő esérére június 18-ika állapítottat meg. A mult évit minden tekintetben felülmuló Magyar Nap rendezőse-ge lázas buzgalommal dolgozik, hogy látvá-nyosság szórakozás és élvezetek tekintetében minden várakozásnak megfelelőt nyújtson. A város összes magyar egyesületei bejelentették már részvételüket. A megye falvai népies vi-seletben, lovasbandériummal és néprajzi fel-vonulással fogják emelni a nap szépségeit. Előreláthatólag legalább tizezer ember fog résztvenni a nagy zenés felvonulásban, mely-nél az eddigi tervek szerint kilenc zenekar működik közre. Brassó magyarsága nagy lel-kesedéssel karolja fel az együttérzést és egy-üttartozást hirdető szép ünnepséget és apraja-nagyja örömmel készülődik, hogy kivegye ré-szét az ünneplésből.

A főváros előkelő

mindig ki tudja vá-lasztani mi a legdiz-krétebb a parfümök közül. Ők az exotiku-parfümökre szavaznak mert ez biztosítja kívá-natosságukat a buka-resti nőket csodáló el-őt. «A CUBA-NITA» kölnivíz a legújabb kreáció a par-fümművészet terén és igenértékelt a főváros előke-lősegitől.

Ne hessen asszonyom, igyekezzen még ma tes-zor. zni egy ülegezedett Cubanitát!

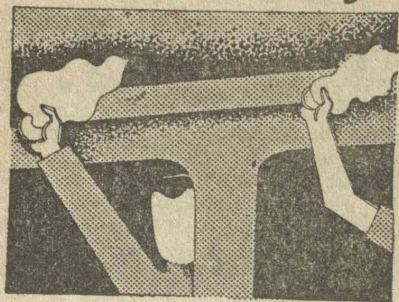
A Cubanita kölnivíz a parfümök győzelme és a szezon aktuálitása

Éau de cologne
cubanita
D'Argy

A D'Argy pudert és a Cubanita kölnivizet használja minden szép asszony.

Száritókamrában szárított
HAJÓPADLÓT
(Nut-Féderest)
ajánl: Kocsis András és Fiai
faáruháza Braşov Tel. 187

A B.L. nyaraltatási akciója

Mindössze néhány hét múlva a B. L. fizető-vendég akciója, amely páratlan eredménnyel járt eddig is. A hozzánk érkező kérdésekre ezúton sommásan adjuk meg a válaszokat.

Mi leközzöljük a beérkező ajánlatokat, de a megegyezésbe nem folyunk be. Ezt az érdeklőket közvetlenül levelezés útján intézik el.

Nem baj, ha az ajánlat eltér a szelvényben foglalt kérdésektől, szívesen közöljük az olyan ajánlatokat is, amelyek cserevendégeskedésre vonatkoznak.

Többen aziránt is érdeklődtek, hogy amennyiben az első ajánlatukat árban módosítani akarnák, leközzöljük-e ismételt ajánlatukat. Miután az a célunk, hogy minél több megegyezés jöjjön létre, természetesen közöljük a módosított ajánlatot is.

Ezzel ismételt felhívjuk az erdélyi fűrdőtulajdonosok és fűrdőbérletők figyelmét arra, hogy ezen a helyen az ő számukra is biztosítunk egy átlag 10-15 nyomtatott soros közleményt.

Még arról értesítjük az érdeklődőket, hogy olvasóink értesítése szerint már eddig is nagyon sok megállapodás történt és ezt az akciót, amíg szükségesnek mutatkozik, tovább folytatjuk.

★

Győri Vilmos, cipész, Odorheiu—Székelyudvarhely. Str. Simion Barnuțiu. Tábori-utca 26. Fűrdőni a Szejkében és Homoródban lehet. Kirándulás a borvíz fűrdőbe. Erdő, hegység. Két szobában (ebédlő, háló) 2-5 személyt látna vendégül, június 1-től október 1-ig. Négyöt 8-18 éves gyermeket szülők nélküli is elvállal. Ár négyszeri étkezéssel, felnőtt után 80, gyermek után 50 lej. A ház közvetlenül az állomás mellett, a város szélén, magaslaton fekszik. Magas veranda, egészséges, pormentes levegő. A verandáról az egész város és a környék is jól látszik.

Gaál József, nyugdíjas, Brasov—Brassó, Str. Mijlocie—Közép-utca 96. a. I. e. Fűrdőhelyek: Strand és Derești. Kirándulóhelyek: erdő, hegység. Június 1-től szeptember 30-ig, két szobában (konyhával) 4-6 személyt látna vendégül. Hat 8-14 éves gyermeket szülők nélkül is vállal. Ár négyszeri étkezéssel fel-

nőtt után 80, gyermek után 60 lej. Étkezés nélkül a konyhát átengedi teljes felszereléssel, megegyezés szerint.

Balázs János nőfodrász, Cernatu (Cernátfalu). Jud. Brașov. Nyaralni adná 7 éves kislányát 4-5 hétre. Ajánlatot fenti címre kér.

SPORT

Brassói program

Brassó, május 24

Két elsőosztályú bajnoki mérkőzést ját szanak csütörtök délután a brassói Olympia pályán. Felnégy órakor a BMJÉ és a Victoria találkozik, félhatkor izgalmas mérkőzés várható a feljavult Astra és az Olympia között. Az első mérkőzés favoritja a munkáscsapat, a másodikon a győzelemre komoly esélyt adunk az Astrának.

Motoros verseny

A Motor Club Coronensis csütörtök reggel 6 órai kezdettel motorkerékpár és automobil versenyt rendez a Brassó—Ujtohán—Krizba—Földvár—Botfalu—Brassó útvonalon. Motorkerékpárok (szóló és sportkocsis) négy osztályban, autók három osztályban indulnak. Nevezési díj tagoknak 50, illetve 60 lej, nemtagoknak 50, illetve 100 lej. Az első két helyezett érmes nyer.

Rövid sporthírek

A bulgár válogatott, román lapjelentések szerint — Barcelonában 13-0 arányú katasztrófális vereséget szenvedett a spanyol válogatott csapattól. A hír Szófiában nagy levertséget keltett.

A budapesti vasutasok birkozzói legyőzték Stambul válogatottjait 4:3 arányban.

Kehrling és Gabrovitz a francia bajnoki tenniszversenyen legyőzte 6:3, 5:6, 6:3, 6:3 arányban a francia Feret—Landry párt.

Neri, a losangelesi olimpia többszörös tornászajnoka, Pelle legnagyobb vetélytársa, csütörtök este a tiztagu olasz tornászcsapattal Budapesten vendégszerepel.

A Ripsenszával tárgyal a Hungaria vásárnapi mérkőzés ügyében. A Hollandiából hazatérő temesvári csapat esetleg bemutatkozik Budapestnek is.

A Kispeszt szombaton és vasárnap Kolozsvárt az Universitatea rendezésében két mérkőzést játszik és lehet, hogy Nagybanára is átmegy. Romániából Görög- és Törökországból utazik.

A magyar profibajnokságban szerdán és csütörtökön a következő mérkőzések lesznek: Hungaria—Soroksár, III. kerület—Szeged FC, Boeska—Kispeszt, Nemzeti—Attila.

Az utolsó forduló vasárnap lesz s ezen a következő csapatok találkoznak: Újpest—Budai 11, Ferencváros—Somogy, III. kerület—Nemzeti, Szeged—Attila.

RAKETT-HUROZÁS
SELYEMHURRAL . . . 220 lej
ANGOL BÉLHURRAL már . . . 270 lejtől
Videknek 24 órán belül a beküldött ütiöket postázom
TRITSCH, Sportáruház, BRASSÓ, Str. V. Mihai
(Kolostor-utca) 20. sz.

AZ ÉRELMESZESEDÉS
GYÓGYÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

Irtá: DR. BUCSÁNYI GYULA e. n. tanácsos, főorvos. — Ár 45 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.

CSAK ELSORENDU

ÖRÖKHULLÁM

ELYSÉE SZALONBAN
AZ „ELYSÉE” Brassó, Kolostor-u. 26

Irodának vagy ipari üzemnek alkalmas
nagy, világos, száraz termék

KIADÓK

a Brassó, Fekete-utca 48 sz. alatti, átépítés alatt álló házban — Erdeklődni: C. KNOPF-nál, Brassó, Egres-u. 13. Tel. 783

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Megvételre keresek egy darab ALLÓ GÖZKAZÁNT, kb. 15 m² tüzfelülettel és 6 atmoszféra gőznyomással. Ing. Fényes Kálmán, Arad, Bul. Carol 57. 11422

Keresek egy egészséges 1 éves, vagy idősebb özbakot megvételre. Ajánlatot ármegjelöléssel „Öz” jellegre a brassói kiadóba kérek. 11582

Egy jókarban levő üzlet kárakat vasredőny és napellenző olcsón eladó (méretei 3,50 széles és 5,20 magas. További felvilágosítást Wagner Mórinnál, építész, Hosszu-u. 109. tel. 165.

Betétkönyvet, kolozsvári takarékszövetkezet agrár bank és gyulafehérvári kereskedelmi banktól eladunk, bármilyen természetű áruért is. Cím 11436. szám alatt a kiadóban.

4 pár női cernaharisnya, négyszeres talppal 100 lej. Gross Ferenc harisnyagyárában, Kapu-utca 38.

Jókarban levő GYAPJUFÉLSŐ ELADÓ. Huszár Károly, Hotești—Atosfalva. Jud. Odorheiu. 11472

Eladó Sarolea 500 cm-es motorbicikli, kifogástalan állapotban. A. Georgescu, Brassó, Vár-utca 130. 2-6 közt. 11468

Háromfogásos ebéd 20 lejért kapható. Kálmán János-utca 8. sz. (Friedmann ház.) 11463

Kis családi ház megvételre kerestek. Ajánlatokat „A. M.” jellegre a brassói kiadóba kérek. 11465

Keményfa háló azonnal olcsón eladó. Cím 11464. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

3 nyelvet beszélő divatrukereskedő állást keres. Jakab. Brassó, Vasut-utca 21. 11440

Állást nyer

Fényképész, szerény igényű segédet (nőt) keres. Foto Adler, Brassó, Regele Carol 12.

Perfekt szakácsnő jó fizetéssel június 1-ére felvétetik. Dr. Weisz, Brassó, Árvaház-utca 7. 11434

Négy középiskolát végzett ügyes fiú fogtechnikus gyakornoknak kerestetik. Cím 11469. szám alatt a brassói kiadóban.

Ügyes kiszolgálónőt

kötött-szövöttáru szakmában, ki mindhárom nyelvet beszél, mielőbbi belépésre keres

HERCULES S. A.
Irák, Brassó, Kapu-u. 32

Keresek két intelligens leányt, turó és hentesáru kiszolgálásban jártassággal. Hermann, Calea Dudești 82. București.

Lakás

Kiadó azonnal egy szoba konyhás lakás. Ugyanott június 1-én egy különálló szoba. Cím Hosszu-utca 203. 11416

Szép napos utcai lakás kiadó, 3 szoba, konyha, egyik szoba belőle külön bejárat. Vasut-utca 59. I. emelet. Erdeklődni ugyanott és Gärtner Károlynál, Korona szálloda. 11419

Kiadó

1 szoba, konyha, kamara és 2 szoba, konyha, fűrdőszoba és minden mellékhelyiség teljesen újonnan renoválva, esetleg együtt 2 külön bejáratú rendeltető egységnek, Bolonya, belváros közel Erdelkődni: Jekelius-nál, Brassó, Kapu-utca 17

Egy szoba konyha, fűrdőszobával butorozatlanul június 15-től kerestetik. Kert használat előnyben. Ajánlatok ármegjelöléssel „Pontos fizető” jellege alatt a kiadóba kérek. 11462

Júniusra két lakás (mindkettő 2 szoba konyhás) emeleten kiadó. Brassó, Str. Mureșenilor 7. 11434

Butorozott szobát keres központban gyermektelen házaspár. Címek „Egyszerű” jellegre kiadói hivatalunkba küldendők. 11470

Vegyes

„PATENS.” Keresek tőkeerős társat pénzügy-számoló, a számlalást ellenőrző, a hiányt számszerűen kimutató és pénzügyi felmunkákban csomagoló készülékem gyártásához, szabadalmi bej. szám 7369/21/765/1933. Csak nagyon komoly érdeklődők jöhetnek figyelembe. Konjunktúra üzlet. „Tömeg áru” jellegre, érdeklődést a kiadói hivatal továbbít. 11463

IDEGESSÉG és ÖSZTÖNÉLET

Irtá: DR. FELD MANN S. ideggyógyorvos. — II. kiadás. 140 oldal. Ár 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kíváncsi és beküldeni!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)

Utolsó posta

Vasútállomás

Fűrdőni lehet-e és hol?

Kirándulni lehet-e és hová?

Erdős hegység van-e a közelben?

Hány szobát akar kiadni?

Hány vendéget önhajt?

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?

Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását? Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat?

Mit kér egy személy után naponta?

Mit kér egy gyermek után naponta?

Hányszori étkezést ad naponta?

MEGJEGYZÉS:

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Horganyozott drótkerítést

baromfi-farmok, tenispályák, kertek bekerítéséhez a legjobb minőségben szállítunk, 3,50 m. magas-ságig. Nem tévesztendő össze más silányabb gyártmányu anyaggal. Elsőrangú minőség, tetszetős, tartós kivitel, olcsó árak.

PÁSZTORI & HETTMANN, sodronygyár, Brassó.

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gärtner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozások nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélhajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexualitás analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösztön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brașov—Brassó.